

Uredništvo:
Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
vsa ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Preokret v španski državljanski vojni:

Nacionalistom prede vedno bolj trda

Neuspehi zadnjega tedna so hudo demoralizirali vojsko generala Franca, ki se na vsej fronti vedno bolj umika in ji grozi nevarnost obkolitve

London, 29. novembra. AA. Slabo vreme v Španiji je kakor poudarjalo republikanski isti, prava sreča za republikansko vojsko. Marokanci pa tudi drugi oddelki nacionalne vojske so zaradi njega malone popolnoma odpovedali. Vlada vojska pa je ostala kljub temu v akciji in večer je republikansko topništvo ves dan obstreljevalo vseučiliški okraj, v katerem so se zabarikadirali nacionalistični oddelki. V zadnjih 24 urah se je vojaški položaj na madridskih frontah dočela sprevrgel v korist republikanske vojske.

Poročilo vojnega ministra

Madrid, 29. novembra. AA. Vojno ministarstvo je sredi izdalo komunikacije o položaju na posameznih bojiščih, v katerem pravi med drugim: Na sektorju južno od Taje čete madridske vlade nadalje uspešno protirajo. Pri Valdemoru je naspotnik imel večje izgube. 30 nacionalistov je bilo ubitih. Na sektorju Guadajalare so čete republikanske vlade zavzele Samolin in Illesabadas. Na madridskem sektorju so s pomočjo topništva izvršili napad na nacionalistične postojanke in razpršili nacionalistične čete. Kiso se koncentrirale pri francoskem mostu. Na Guadarami in pri Somosiери so očuvale pozicije, ki so si jih pravkar osvojile.

Madridska vlada je koncentrirala poveljstvo nad vso republikansko vojsko tako, da se bodo odsele operacije razvijale bolj sistematično.

Porazi na aragonski fronti

Barcelona, 29. novembra. AA. Katalonsko vojni ministarstvo je izdalo komunikacije v katerem pravi, da je tamkajšnja aragonska fronti blizu Huesca napadel katalonske postojanke v bližini tamkajšnjega jezera, da pa je bil napad krivo oddit. Na bojišču je obšlo 37 mrtvih nacionalističnih vojakov ter mnogo ranjenec. Pri Caspi so katalonske čete izvršile uspešen napad. Tudi tam

je bilo večje število nasprotnikov ubitih. Katalonske čete so zaplenile tudi večje število pušk znamke Remington.

Nacionalisti se pripravljajo na novo ofenzivo

Tenerifa, 29. novembra. AA. Tukajšnja radijska postaja je razglasila komunikacije o položaju na fronti pri Madridu: Nacionalisti se sedaj pripravljajo na novo ofenzivo. Kakor se je ugotovilo, je imela madridska vojska pri zadnjem nacionalističnem napadu na Cartagena 18 mrtvih in 48 ranjenih. General Queipo de Llano je davi po radiu sporočil, da so republikanske čete pri Oviedu pričele z ofenzivo. Nacionalisti pa so na prve napade odgovorili s protinapadom in so bili ob tej priliki republikanski oddelki hudo poraženi. Na bojišču so pustili 450 mrtvih in večje količine vojnega materiala, med drugim tudi dva oklopna avtomobila najmodernejšega izdelka. Republikanske čete so poskušale zavzeti tudi postojanke nacionalistov pri Valdemoru, Braniteli pa so jih zdecimiral.

Sin Caballera še živ?

Sevilla, 29. novembra. AA. General Queipo de Llano je sredi po radiu demantiral vest, da bi bil sin predsednika španske vlade Larga Caballera ustrelen.

Angleški parlamentarci v Madridu

Madrid, 29. novembra. AA. Skupina angleških parlamentarcev se mudi zadnje dni v Madridu. Ogledala si je mesto in zlasti one okraje, ki so bili najbolj prizadeti po zadnjih letalskih napadih. Angleži so proučevali vprašanje evakuacije civilnega prebivalstva. Parlamentarci so sklenili prošiti angleško in francosko vlado, da bi stavili na razpolago 2000 tovornih avtomobilov za evakuacijo žena, dece in starev iz Madrida.

Vojaštvo generala Franca se punta

Nacionalistična vojska kaže vedno očitnejše znake onemoglosti in pričinja očigledno se razsula

Valencia, 29. novembra. AA. Agencija Fabra objavlja daljši službeni komunikacije, ki pravi med drugim: Po vestih iz La Corune se je tamkajšnja posadka uprla. V La Coruni je prišlo do polničnih bojev in položaj zelo resen. Slični položaji so nastali tudi v Sevilji. Iz Cordobe poročajo, da so morali listi posebej objaviti, da je delovna delavcem pri javnih delih, ki so bili mobilizirani za javna dela, posebna mezdila po 25 peset na dan. Iz tega je treba sklepati, da delavci niso hoteli brez nadaljnjega na delo, ki so ga oblasti organizirale v obliki vojaške obveznosti.

Včeraj so prejel nacionalisti nov vojni material, ki sta ga pripeljali dve ladji pod zaščito neke tuje križarke. Opazeno je bilo, da sta imeli ladji tudi nezavodno močno posadko, tako da gre bržkone tudi za oddelke vojaštva, ki se ina boriti na strani španskih nacionalistov. Izvedelo se je, da v nekaterih tujih tvornicah izdelujejo letala samo za španske nacionaliste. Tako v eni izmed njih tedensko izdelujejo dve lovski in eno težje napadalno letalo, v drugi pa po 85 letal na mesec. Vsa ta letala prevajajo nato na Maloreco.

Relativno zatišje, ki je zavladalo včeraj na madridski fronti, se tolmači v komunikaciji kot izraz onemoglosti nacionalistične vojske. Pri tem komunikacije opozarja na vesti portugalskih listov, da so nacionalisti

dejansko sklenili opustiti nadaljne obleganje Madrida, in se sploh odrekli misli, da bi ga zavzeli z neposrednim napadom. Madrid nameravajo sedaj obkoliti v širšem obroču in ga prisiliti k udaji. Republikanske čete so izvršile večer več uspešnih napadov v sektorju pri Talaveri. V Asturiji so rudarji pričeli z novo ofenzivo in zavzeli Monte de la Fara. Monte Simeros ter del ovijskega Predmestja Ventanales. Na fronti pri Guisposcu so republikanci zavzeli Vergamo, Villareal in Villafrauco. Republikanski oddelki, ki operirajo pri Adunu skušajo sedaj priti v tesnejšo zvezo z valencijskimi oddelki. Končno pravi komunikacije, da so vremenske prilike zelo neugodne, tako da imata nacionalistično letalstvo in vojni brodovje hude težave. Do letalskih akcij je prišlo samo na odseku fronte pri Cantabrigneu.

Italijanska letala za generala Franca

Pariz, 29. novembra. AA. »Ouvrec je danes objavil daljše poročilo iz Zeneve, po katerem sta tvornici letal Breda in Caproni v drugi polovici novembra izdelali za Španijo preko 50 težkih napadalnih letal. Poleg letal so poslali v Španijo tudi mnogo vojnega materiala za borbo na morju ob vzhodni španski obali.

rajsvera, mornarice in letalstva. Razburjenje je bilo tem večje, ker se je iz raznih virov izvedelo, da namerava Hitler poseči v španske dogodke.

Seja madridske vlade

Valencia, 29. novembra. AA. Republikanska vlada je imela danes po svoji zadnji rekonstrukciji svojo prvo sejo. Na sejo je pričakovano prišel tudi predsednik republike Azana, ki ga je prebivalstvo mesta sprejelo s silnim navdušenjem. Zunanji minister del Vajo je obrazložil stališče, ki ga bo zastopal na Prihodnjem zasedanju sveta DN.

Kongres pevske zveze

Novi Sad, 29. novembra. P. Danes se je vršil tukaj XII. kongres Jugoslovanske pevske zveze. Udeležili so se ga delegati iz vse države, ki jih je pozdravil predsednik Zveze upokojeni general Svetislav Simović, na čegar predlog so bile odposlane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku Vlade in prosvetnemu ministru. Po odobritvi poročil o delovanju Zveze v preteklem poslovnem letu se je razvila obširna razprava o predlogu glede osnivanja enotne pevske zveze za vso državo, v kateri bi se združili Jugoslovanske pevske zveze, Južno-slovanska pevska zveza in Hrvaška pevska zveza. Po obširni razpravi je bil ta predlog odklonjen ter je bilo sklenjeno, da se nadaljujejo pogajanja za osnivanje lige pevske zveze, o čemer bo razpravljala prihodnji kongres.

Iz upravne službe

Beograd, 29. novembra. d. V upravnih službi so imenovani: za upravni policijski je v Ljubljani dr. Lovro Hacin, dosedanji sreski načelnik v Litiji. Za sreskega načelnika v Murški Soboti dr. Fran Bratli- na, doslej sreski načelnik v Lendavi. Za sreskega načelnika v Kranju Gašper Lipovšek, doslej sreski načelnik v Murški Soboti. Za sreskega načelnika v Litiji dr. Alojzij Gregorin, doslej v Kranju. Za sre-

škega načelnika v Lendavi Miloš Grabri- jan, doslej sreski podnačelnik v Murški Soboti. Za sreskega načelnika v Murški Soboti Stanislav Vrtošek, doslej pristav sreskega načelstva v Ljutomeru.

Premešeni so: pristav dr. Pavel Schvab od sreskega načelstva v Kranju k sreskemu načelstvu v Brežicah; pristav Josip Sinkovec iz Banjaluke k sreskemu načelstvu v Konjicah; sreski podnačelnik Dominik Dervani iz Konjic k banski upravi v Ljubljani, dosedanji sreski podnačelnik Ivan Legat iz Škofje Lo- ke za politično upravnega tajnika pri kr. banski upravi v Ljubljani; političnoupravni tajnik Josip Lazar iz Brežic k banski upravi vrbarske banovine, in Alfonz Troj- nar, pristav pri predtojništvu me ne po- liceje v Mariboru k sreskemu načelstvu v Banjaluki.

Volitve v zbornico za TOI

Lepa manifestacija obrtniške sloge

Ljubljana, 29. novembra.

Danes so se vršile za obrtni odsek Zbor- nice za TOI volitve v sedmih volilnih okro- žjih, kjer sta bili vlozeni in potrjeni po dve listi, dočim so bile v vseh ostalih 12 volil- nih okrožjih vlozene le sporazumne liste in so volitve odpadle. Pri današnjih volitvah so v šestih volilnih okrožjih zmagale kompromisne liste, le v enem volilnem okrožju in sicer v Brežicah je zmagala nasprotna lista Picmanovih pristav. Rezultati so bili naslednji:

I. volilno okrožje: Ljubljana-mesto: Vo- lilnih upravičencev 1.597, oddanih glasov 811, to je 52 odstotkov. Kompromisna lista s kandidatom Ivanom Ogrinom in Mi- roslavom Urbanom je dobila 538 glasov, druga lista Josipa Kregarja pa 254 glasov, dočim je bilo 19 glasov neveljavnih.

II. volilno okrožje: Radovljica - Škofja Loka: Volilnih upravičencev 1.253, oddanih glasov 631, to je 51 odstotkov. Kompromisna lista g. Andreja Čufarja je dobila 392 glasov, druga lista Franca Jemca pa 211 glasov, dočim je bilo 28 glasov neveljavnih.

V. volilno okrožje: Kamnik - Litija: vo- lilnih upravičencev 1.265, oddanih glasov 431, to je 34 odstotkov. Kompromisna li- sta g. Boštjana Belciana je dobila 377 gla- sov, druga lista g. Ivana Praznika pa 46 glasov, 8 glasov je bilo neveljavnih.

VI. volilno okrožje: Logatec - Kočevje: Volilnih upravičencev 1.130, oddanih glasov 702, to je 62 odstotkov. Kompromisna lista

g. Josipa Rebeka je dobila 437 glasov, druga lista g. Karla Vilarja pa 243 glasov; 22 glasov je bilo neveljavnih.

VII. volilno okrožje: Novo mesto - Črno- melj: Volilnih upravičencev 964, oddanih glasov 473, to je 49 odstotkov. Kompromis- na lista g. Alojzija Midorferja je dobila 293 glasov, druga lista g. Alojza Grlica pa 158 glasov, dočim je bilo 22 glasov neveljavnih.

VIII. volilno okrožje: Brežice: volilnih upravičencev 442, oddanih glasov 243 ali 55 odstotkov. Kompromisna lista g. Andre- ja Kralja je dobila 68 glasov, druga lista g. Henrika Klabučarja pa 167 glasov; 8 glasov je bilo neveljavnih.

XIX. volilno okrožje: Dolnja Lendava: volilnih upravičencev 416, oddanih glasov 317, to je 76 odstotkov. Kompromisna lista g. Stefana Litropa je dobila 157 glasov, druga lista g. Stefana Fritza pa 141 glasov, 19 glasov je bilo neveljavnih.

Vsega je bilo v navedenih sedmih okro- žjih 7067 volilnih upravičencev, oddanih gla- sov pa 3.608, to je nekaj nad polovico. Za kompromisne liste je bilo oddanih 2.262 glasov, za druge liste pa 1.320 glasov, dočim je bilo skupno 126 glasov neveljavnih.

Izvoljeni so: v Ljubljani Ivan Ogrin in Miroslav Urban, v Radovljici - Škofji Loki Andrej Čufar, v Kamniku - Litiji Boštjan Belcjan, v Logatcu - Kočevju Josip Rebek, v Novem mestu - Črnomlju Alojzij Midorfer, v Dolnji Lendavi Stefan Litrop in v Brežicah Henrik Klabučar.

Pred ureditvijo vprašanja Feniksa

Veljavnost uredbe, ki je včeraj potekla, se podaljša do 15. decembra — Nova uredba je v glavnih obrisih že sestavljena

Beograd, 29. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić je dal zastopnikom tiska, glede na to, da danes poteče veljavnost uredbe o Feniksu, naslednjo izjavo:

Vprašanje jugoslovanske direktije zavarovalne družbe Feniks na Dunaju je bilo v zadnjem času v ministarstvu za trgovino in industrijo vsestransko proučeno, da bi se našla rešitev, po kateri bi bile poštovane stvarne možnosti, in da bi se hkratu v čim večji meri zavarovali interesi zavarovancev, ki so zaradi težav te družbe že od aprila meseca t. l. v negotovosti. Problem je težaven in kompliciran iz dveh razlogov, kakor smo to že ob neki priliki omenili.

V prvi vrsti so premijske rezerve tukajšnje direktije Feniksa nezadostne za po- pomo kritic vseh obveznosti družbe, v dru- gi vrsti pa je velik del rezerv plasiran v ta- ko zvanih Losingerjevih menicah, ki so bile v trenutku, ko je propadel dunajski Feniks, deponirane pri tujih bankah. Naše prizade- vanje, da dobimo te papirje nazaj, kaže v glavnem na to, da bo uspešno, toda do danes ni bilo mogoče te stvari dočela urediti. Pri vsem tem je treba upoštevati še tehnič- na dela, ki so neobhodno potrebna za do- ložitve končnega načrta in vseh posamez- nih pogojev, po katerih naj bi se to vpraša-

nje definitivno uredilo. Projektirana uredba, ki je v glavnih čr- tah že sestavljena, iz navedenih razlogov ni mogla biti izdana in uveljavljena že danes, ko poteče rok dosedanje uredbe. Zato je bila dosedanja uredba podaljšana že za 16 dni, to je do 15. decembra t. l. Dotlej bodo vsa dela končana in vse potrebne kalkulaci- je dovršene, tako da se bo končno definit- tivno uredilo to vprašanje, ki je velikega pomena ne samo s stališča interesov tiso- čev naših zavarovancev, nego tudi s stali- šča našega narodnega gospodarstva in pri- ročno nujne potrebe, da se očuva ideja zavar- ovanja.

Natočeno bi hotel le še naglasiti, da bomo skušali nadi rešitev v tej smeri, da bi po- sebna ustanova, pod stalnim in neprestanim nadzorom države izvedla do kraja po po- gojih in modalitetah, ki bodo z novo uredbo določene, vse posle, ki jih je s pogodbami sklenila jugoslovanska direktija Feniksa. Medtem naj bi se ne sklepale nove pogodbe. Tako bi ta ustanova pod nadzorom držav- nih oblasti skušala izpolniti vse pravice do- sedanjih, odnosno sedanjih zavarovancev, na drugi strani pa bi se izognili vsem novim rezijskim in akviziterskim stroškom, ki bi sicer nastali, pa tudi vsem novim zavarovalnim obveznostim.

Mussolini bo posetil Hitlerja

Na povratku iz Budimpešte se bo ustavil na Dunaju, nato pa v Münchenu

Budimpešta, 29. novembra. p. Po poročilih madžarskih listov bo italijan- ski ministrski predsednik Mussolini v začetku junija uradno posetil Budim- pešto. To bo prvo potovanje Mussolini- ja v inozemstvo. Na povratku se bo ustavil na Dunaju, kjer se bo sestal z

avstrijskimi državniki, nato pa najbrže imel v Münchenu sestanek z nemškimi kancelarjem Hitlerjem. Podrobnosti teh posetov italijanskega ministr. predse- nika bodo določene pozneje, upoštevajoč takratne politične razmere.

Poizkus vojaškega upora na Kreti

Pod vodstvom oficirjev se je uprl del garnizije, vendar pa so upor naglo zadušili

Pariz, 29. novembra. p. Agencija Havas poroča iz Aten, da je na otoku Kreti izbruhnil vojaški upor. Pod vod- stvom oficirjev se je uprl del tamošnje garnizije. Na čelu upora je bil tamošnji polkovnik Kolderonis. Razvila se je huda borba, ki je trajala nad štiri ure. Vojaštvo, ki je ostalo zvesto vladi, je dobilo pomoč z vojnimi ladjami, ki so križa- rile v bližini. Po štiriurni borbi, v kateri so padli trije uporniški oficirji ter večje

število vojaštva in civilnega prebival- stva, so se morali uporniki udati. Vsi uporniki so bili aretirani in so zaprti v tamošnji vojašnici. Iz Aten je bilo po- slanih na Kreto več bataljonov voja- štva. Uvedena je stroga preiskava. Iz- gleda, da gre za upor, ki je bil zaneten od zunaj s strani neke države, ki ji gr- ško prijateljstvo z Anglijo ne gre v račun.

Anglija se pripravlja

London, 29. novembra. d. Sredi je bil objavljen uradni komunikacije, po katerem je angleška vlada sklenila takoj ustanoviti poseben urad za prehrano po vzoru ne- vianjskega ministrstva za prehrano, ki je po lovilo za časa svetovne vojne. Novo, osnovani urad ima iste naloge. Skrbeti mora za preureditev pomorskega prometa za primer, da bi prišlo do kakega oboro- ženega konflikta. Pomorski promet se mora usmeriti v one luke, ki jih sovraž- nik ne more ogražati. Obenem mora ta urad še sedaj zbrati potrebne zaloge živil in urediti njihovo racionalno razdelitev za primer vojne. Za šefa tega urada, ki bo postal v tesnem sodelovanju z vojnimi ministrom, je imenovan tajnik kmetijs- kega ministrstva French. Ta sklep an- gleške vlade smatrajo v političnih in di- plomatskih krogih splošno za dokaz, da Anglija zelo resno presoja mednarodni po- ložaj. Še pred kratkim je angleška vlada sličen predlog odločno zavrnila, sedaj pa je svoje stališče očitno temeljito izpre- menila in ni dvoma, da so v ozadju zelo tehtni vzroki. Ta sklep je bil sprejet na izredni seji ministrskega sveta, ki je bila sklicana v petek zvečer in je stopil takoj v veljavo.

Horthy na Dunaju

Dunaj, 29. novembra. AA. Danes ob 10. je prišel na Dunaj madžarski guverner Horthy s soprogom, ministrskim predse- dnikom Daranyjem, zunanjim ministrom Kar- nyo in ostalim spremstvom. Na postaji so ga pričakovali predsednik republike Miklas s soprogom dr. Schuschnigg, vsi člani vlade, glavni inspektor vojske, dunajski župan in drugi. Vse mesto je bilo v zaslah. Na bli- cah so se zbrale velike množice ljudi, ki so manifestirale za avstrijsko-ogrsko pri- jateljstvo. Po ulicah po katerih sta se po- ljala oba državna poglavarja, je bilo raz- širjeno vojaštvo v špalir na obeh straneh ce- tetišča. Horthy se je odpravil v hotel »Impe- rial«, kjer so bili zanj in njegovo spremstvo rezervirani apartamenti. Za časa svojega bi- vanja na Dunaju je gost avstrijske vlade.

Okrog 11. ure je bil na Balplatzu in na sluzbeno posetil predsednika zvezne repub- like Miklasa, ki mu je takoj nato vrnil obisk. Horthy je bil opolnočen s svojim spre- mstvom tudi na grobu Neznanega junaka in pri spomeniku Padlim mornarjem avstro- ogrske vojne mornarice, kjer se je poklonil. Opoldne sta državni predsednik Miklas in njegova gospa priredila v čast madžarske- mu guvernerju in njegovi soprogi kosilo, na katero je bilo povabljenih tudi okrog 40 državnikov in drugih uglednih osebnosti.

Vzhodna Sibirija nepremagljiva

Moskva, 29. novembra. br. Na včerajš- kem kongresu je bilo podano tudi poro- čilo v vojaški pripravljenosti Sovjetske unije. Pri tej priliki je med drugim v zve- zi z nemško-japonsko pogodbo, ki je po- menjuju moskovskih krogov naperjena iz- ključno proti Rusiji, poročal tudi maršal Blücher o vojaških pripravah na vzhodni sibirski meji. Blücher je izjavil, da more kot poveljnik vzhodnosibirske armade da- ti zagotovilo, da je vzhodnosibirska meja tako utrjena, da ne more priti skozi ne- paženo niti miš. Kdoroli bi na tej stra- ni poizkušali napasti Rusijo, bi doživeli po- raz, kakršnega se ne da niti zamisliti.

Posveti Narodnih bank Male antante

Praga, 29. novembra. br. Zasedanje gu- vernerjev in delegatov Narodnih bank držav Male antante, ki so v okviru go- spodarske Male antante razpravljali o perečih problemih medsebojnega sode- lovanja, je bilo včeraj končano. Na zaključ- ni seji je bila sprejeta resolucija, v ka- teri naglašajo, da je stabilnost valut po- goj za gospodarsko obnovo. Na zaseda- nju je bila rešena tudi cela vrsta tehnič- nih vprašanj za olajšanje medsebojnega plačilnega prometa. Guverner jugoslo- venske Narodne banke dr. Radišavjević in generalni direktor dr. Protić so z osta- limi člani jugoslovanske delegacije danes odpotoval nazaj v Beograd.

Konkurenčna protinobelova nagrada

Berlin, 29. novembra. b. Iz protesta pro- ti podelitvi Nobelove mirovne nagrade Karlu Ossietzkyju, ki je nasprotnik naci- stičnega režima, je nemška vlada razpisala posebno nagrado v znesku 30.000 RM kot literarno nagrado, dostopno tudi tujim držav- ljanom.

ASK Primorje (centralni odbor). Važna odobrova seja danes ob 16. u kazavni Zvez-

KRONIKA OD SOBOTE DO PONEDELJKA

Ljubljana, 29. novembra
Ker je letos tako naneslo, da bo nebeski dobrotnik Miklavž priložnost nedelje ves dan obiskoval Ljubljano, je bilo treba današnjo nedeljo rezervirati za njegove nakupe. Irgovine so bile odprte — in glette čudo: navzile krizi in navzile temu da imamo še dva dni do prvega, so bile trgovine zelo dobro obiskane. Seveda, mraz je pritisnil in ljudje hitijo nakupovati poleg Miklavževih daril tudi najnujnejše potrebščine za zimo. Pa se je današnja nedelja pokazala najbolj primerna za to. Izlozbe naših galanterijskih trgovin so bile ves dan obdruževane od rojev otrok. Zlasti popoldne so prikukali na dan številni malčki v spemstvu staršev, pestunov in drugih varuhov. Poleg jako razveseljivih in živahnih prizorov v nekaterih izložbah so bili popoldne delezni tudi Miklavžev obdaritve. Miklavž se je bil namreč pravkar oglašil pri Krisperju in ko je prišel iz trgovine, je vrzel veliko prgišče sladkorja in drugih dobrot. To je bilo vrisča, da si še prometni stražniki niso mogli kaj prida pomagati. Skratka, promet je bil prekinjen za cele pol ure.

Zrtve poledice

V ozračju diši po snegu, ki se že nekaj dni ponuja. Vendar pa zaenkrat hlad preprečuje njegov nalet. Nedeljsko jutro je bilo mrzlo ljubljanske ceste in ulice poledenele. Dreve vrtovi strehe vse je bilo poledeno od slane. Hude poledice je zahtevala več žrtv. Prva se je ponesrečila Marija Kosova z Mesnega trga 62-letna raznašalka »Jutra« ki prodaja časopise največ pred pošto. Zaradi je šla s svojim bremenom čez Kerkov trg, pa ji je spodrslilo in si je sirota zlomila roko. K sreči so bili reševalci blizu in so zrtve poklica takoj prepeljali v bolnišnico. Takisto ob 5. jutraj se je ponesrečila delavka Cirila Murarjeva na Viču. Ko je stopila po stopnicah namenjena k rani masi ji je spodrslilo in se je močno potolčila. Tudi njo so morali prepeljati v bolnišnico. Tretja zrtve poledice je postal popoldne Pavel Kuliš, 33-letni krošnjar iz Livna v Bosni. Na Miklošičevi cesti se je zgrudil in obležal. Preneli so ga na stražnico od koder so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Potolčen je na glavi, hujše pa so menda njegove notranje poškodbe. V bolnišnici je bruhal; ni izključeno, da ima pretresene možgane.

Izven Ljubljane se je posebno budo pokodoval prevzikač Jožef Gruđen, star 77 let, doma pa v Predstrugah, občina Videm-Dobrepolje. Ko je šel s poda, mu je spodrslilo, padel je in obležal. Reševalci iz Ljubljane so morali ponj. V bolnišnici sodijo, da ima zlomljeno hrbtenico.

Velik uspeh opere „La Boheme“

V soboto zvečer smo imeli v operi premiero Puccinijeve »La Boheme«. Za sicer petdeseto predstavo nam jo je Niko Stritof postavil na oder z novim prevodom. deloma novo inscenacijo in novo zasedbo. Iznova nastudirana opera je privabila v gledališče najzibrajše publiko in ga napolnila do zadnjega kotička.

Gospa Zlata Gjurgjeva je s silo svoje umešne potence znala izoblikovati tudi nežno Mimi in je žela spet velik triumf in brezkončne aplauze.

Nova je za nas gospodična Zvonimira Župečeva v partiji Musette, ki se ji tako pevske, kakor igralske res izvrstno prilaga. Na drugi strani stoji prijateljska družba starih mladih bohemov umetnikov, ki jo je letos izpopolnil gospod Aleksander Kolacio in je poživljal z novimi domisleki medsebojno skupno igrati. Do pevske viškov so se povzpeli vsi zlasti pa g. Gostič kot Rudolf, ki je posebno z arjo v prvem dejanju žel veličanski uspeh. Betetto kot Colline je dal svoji znani ariji v zadnjem dejanju poseben čar.

Za novo inscenacijo se je zavzel ing. E. Franz. Scenarija prvega in zadnjega dejanja je oživljena z nekoliko prijetnimi domisleki in da slutiti omo tipično ateljsko ozračje, v katerem se vsa beda in pomankanje skrje pred optimističnim in mladostnim gledanjem na svet. Mislim pa, da bi se v drugem dejanju dalo z majhnimi stroški napraviti nekaj izprememb, ki bi nam

prikazale res košček Pariza z njegovimi tipičnimi strehami in kavarnami.

V režiji je skušal g. Niko Stritof prikazati nekatere nove situacije, no bistveno se ta stvar ne da izpremeniti in dvomim, da bi prevod kaj pridobil, ako slišimo iz njega sem ter tja domače tone, kakor o dalmatincu Modri ptici in takem.

V splošnem je pa to gotovo predstava, ki bo po taki premieri doživela največ in tudi najlepše obiskovanih predstav. Z. A.

Slavnosten večer pri šentjakobčanih

Šentjakobski gledališki oder je v soboto zvečer pomagal šentjakobskotrnovski podružnici Ciril-Metodove družbe do prav dostojne počastitve zlatega jubileja. Pred polno dvorano je z najlepšim uspehom ponovilo Klemenčičovo dramatisacijo Tavčarjeve zgodbe o vitezu z vrtinco Ivanu Soncu.

Med gosti smo opazili narodnega poslan-

Mladi strojevodja Fran Šepc se je v Postojni po nesreči ubil

Prepeljali ga bodo v Ljubljano, pogreb bo v torek

Ljubljana, 29. novembra.
Zrtve svojega težkega poklica je postal strojevodja Fran Šepc, star šele 28 let. Ponesrečil se je včeraj popoldne ob 3.30 v Postojni. Našli so ga z glavo prislonjenega ob tirnico. Ko so ga ja drmo hoteli prepeljati v postojnsko bolnišnico, jim je na poti izidil. O njegovi nesreči so dognali naslednje podrobnosti:

Fran Šepc je bil doma iz Žirovnice, kot strojevodja si je pridobil velik ugled. Zaupali so mu velike Borsigove stroje, s katerimi je vozil tovrstne vlake od Maribora direktno do Postojne. Tam je lokomotivo vsakokrat odpeljal v kurilnico, da jo nakrmijo s premogom in vodo. Pri tem je Fran Šepc v svoji vestnosti vselej porabil priliko, da je stroj očistil. Tako je bilo tudi včeraj. Ko se je lokomotiva že vračala iz kurilnice, da odpelje brzojavni vlak proti Mariboru, je strojevodji Šencu zaradi poledice, ki je nastala pri čiščenju stroja, spodrsni-

ca dr. Fuxa, predsednika ZKD prof. Jerana, prvemestnika CMD nadsvetnika inž. Mačkoviča in oba častna predsednika moške in ženske podružnice Sv. Jakob — Trnovo, prof. Siča in njegovo gospo. Pred pričetkom igre je stopil pred zastor predsednik moške podružnice ravnatelj Strukelj in v jedrnatih stavkih orisal razvoj dela in pomen praznujoče edicije CMD za šentjakobski in trnovski okraj. Društvo je vneto zbiralo sredstva za obrambo ogrožene slovenske zemlje skozi pol stoletja — vsega je razdalo doslej okrog trideset milijona v ta namen — a med svojimi vodilnimi delavci je šlo tudi nekaj vodilnih narodnih mož. Nekaj časa mu je načeloval tudi veliki voditelj dr. Gregor Zerjav. Govornik je zaključil svoja izvajanja z geslom CMD: »Mal polohi dar domu na altar!«

Govor je žel med poslušalci mnogo živahnega odobravanja prav tako pa je napravila najlepši vtis igra sama, ki je po vsebini in ideji dala večer najprimernejše obeležje.

lo in je padel iz precejšnje višine na tla. To pa tako nesrečno, da je udaril z glavo ob tirnico in je obležal na mestu nezavesten. Prebil si je lobanjo. Kakor rečeno, takoj so ga dvignili, da ga spravijo v postojnsko bolnišnico. Toda tja so ga prepeljali že mrtvega. Položili so ga v mrtvašnico. Jutri v ponedeljek, ob 16. uri ga bodo iz mrtvašnice prepeljali na postojnski kolodvor, od tam pa v Ljubljano, kjer bo v torek ob 14.30 nastopil svojo zadnjo pot k Sv. Križu. Tragično sporočilo iz Postojne je vzbudilo na ljubljanski železniški direkciji iskreno obžalovanje pri vseh, ki so Frana Šepca cenili kot enega najspodobnejših iz mlajše garde železničarjev. V kratkem bi moral odinrti v strokovni strojni tečaj v Beogradu. Zapustil je mlado vdovo z 11 mesecev starih otrokom. Zrtve odgovornega poklica bodo tovariši in prijatelji ohranili v najčastnejšem spominu. Žalostnim izrekamo naše iskreno sožalje!

Maribor preko nedelje

Maribor, 29. novembra.

Prof. dr. Kidrič predava o Prešernu
V Ljudski univerzi je predaval pred številnim izobraženskim občinstvom univerzitetni profesor iz Ljubljane ter naš sloviti prešernoslovec dr. F. Kidrič. Potem, ko je predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec predstavil slovitega Prešerna, novega poznavalca navzočim poslušalcem, ki so dobora zasedli predavalnico mariborske Ljudske univerze, je odlični predavatelj toplo in prisrčno aklamiral pričel s svojimi temeljitimi izjavami, ob katerih je navzočim vstala jasno predpoda našega prvega, največjega pesnika Franceta Prešerna, čigar pesniške stvaritve niso zajele samo erotičnega doživljanja, ampak tudi celo vrsto socialnih, nacionalnih in kulturnih problemov, ki so pretresali njegovo dobo. V okviru svojih izjav pa je predavatelj orisal Prešernov lik tudi z vidika njegovega značaja in njegovega življenja, kakršno se je bilo oblikovalo pod vplivom obeh pomembnih dogodkov tedanje dobe: marčne in julijske revolucije. Za izčrpana, strokovnjaka podajanja je bil prof. dr. Kidrič deležen prav prisrčne, tople zahvale.

Turnir za prvenstvo Slovenske šahovske zveze

V kavarni »Jadrana« se je vršila v soboto zvečer prva tekma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze med Mariborskim šahovskim klubom ter šahovsko sekcijo mariborske podružnice UJNB, ki se je končala z zmago Mariborskega šahovskega kluba v razmerju 5 in pol : 2 in pol.

Rezultati so: Kukovec (M) : Knežič (U) 1:0, Ostanek (M) : Savli (U) remis, Mešiček (M) : Lukeš (U) 1:0, dr. Lippa (M) : Kuster (U) 1:0, Konič (M) : Dobrila (U) 0:1, Lobkov (M) : Pergler (U) 1:0, Bien (M) : Gobec (U) 1:0, Striša (M) : Marvin (U) 0:1.

Mariborski kriminal

V noči na nedeljo je izvršila mariborska policija obširno racijo po periferiji. Na predstojništvu policije so jih temeljito perustirali. Vsega skupaj je policija aretirala 24 sumljivih oseb obojega spola, ki se niso mogle izkazati z nikakršnimi dokumenti, niti pojasniti, s čim se preživljajo. Med njimi je bilo nekaj tatov in dolgo iskanih kriminalnih tipov, ki so jih pridržali v policijskih zaporih. Majhno senzacija so imeli na Glavnem trgu, kjer je stražnik nenadoma pristopil k 36letni Elizi B., ki je ponujala nekaterim prodajalkam saharin. Ob telesni preiskavi na policiji so našli pri njej precej saharina, ki so ji ga zaplenili. Eliza se je sicer izgovarjala, da je kupila saharin od nekega neznanega moškega, se bo pa vseeno morala še zagovarjati.

Augusta letos je zgorelo gospodarstvo po stopje 74letnemu posestniku Alojziju S. in njegovi 72letni ženi Mariji. Dne 9. okt.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

bra sta si pri mariborskem okrožnem sodišču dobila potrdilo o požaru ter jima je na tej podlagi neka tukajšnja zavarovalnica takoj izplačala zavarovalnino v znesku 5.174 Din. Dne 24. oktobra se je ista reč ponovila in sta oba zavarovalnica prejela 5.174 Din. Te dni pa je zavarovalnica ugotovila, da sta imenovana prejela dvakratno zavarovalnino in sta oba zaradi tega ovadena državnemu tožilstvu.

Usoden padez z lokomotive

Pri pregledovanju parnih cevi je padel z lokomotive tri metre globoko v kurilnici državnih železnic 28letni pomožni delavec Rudolf Sinič. Strli si je levo nogo v kolenu in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

Legija koroških borcev na Gorenjskem

Jesenice, 29. novembra.

V jeseniški Kazini je bil danes ustanovljen občni zbor legije koroških borcev za Jesenice, Javornik, Žirovnico, Gorje in Bled s sedežem na Jesenicah. Ustanovne skupščine se je udeležilo lepo število borcev za svobodo Koroške in za obrambo naših meja. Skupščino je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Lovro Kumer, ki se je po pozdravu in lepih besedah spominjal tovarišev, ki so dali svoje mlado življenje na altar domovine v bojih za Koroško. Brzojavni pozdravi so bili odposlani Nj. Vel. kralju, vojnomu ministru generalu Maricu, svojačasemu poveljniku odbora v Podroščici polkovniku Martinčiču in poveljniku ljubelske fronte polkovniku Ahačiču.

Govornik se je spominjal razvoja dogodkov na Koroškem in naglasil, da bo zgodovina sodila one, ki so zakrivil, da je velik del našega naroda ostal izven meja naše skupne domovine. Nato je pozdravil zborovalce v imenu osrednjega odbora g. Marušič iz Ljubljane. Po odobritvi pravil je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Lovro Humer, tajnik Fran Mergelj, blagajnik Rudolf Markelj, odborniki: Valentin Zupan, Albin Smole in Rudolf Kuntič, namestniki: Fran Sifer in Drago Višnar, nadzorni odbor: dr. Jože Ludvig, Fran Kelih in Jože Praprotnik, namestnika Jože Pristou in Janez Sevnik. Častno razsodišče inž. Ciril Rekar in dr. Jože Ludwig, Fran Kelih in Jože Praprotnik, namestnika Jože Pristou in Janez Sevnik. Častno razsodišče inž. Cir. Rekar in dr. Jože Ludwig, Matija Sušnik, Miha Čop in Valentin Zupan. V organizacijo se je prijavilo okrog 100 članov. Razvila se je razprava o organizacijskih zadevah in drugih vprašanjih, ki se tičejo članstva, naker je predsednik g. Humer zaključil lepo uspešno zborovanje.

Vlomilci, ki plenijo in streljajo

Smartno pri Litiji.

V šmarnski in kostrezniki dolini so ljudje razburjeni zaradi dogodka pri priljubljenem županu in trgovcu g. Josipu Strmanu v Mali Kostreznici. Šmarnski župan ima posestvo in trgovino na koncu kostreznike doline nad vasjo Smartno. Hiša stoji tik ob glavni cesti in je precej na samem.

Bilo je že proti jutru, ura je kazala malo čez tretjo, ko je začel gospodar praskanje in ropotanje pri kletnih oknih. Tiho se je spazil k oknu v prvem nadstropju, kjer ima spalnico, odprl ga je in prisluškoval. Pri linah ob kleti je opazil sumljive sence, ki so lomile rešetke. Da bi se bolje razgledal, se je g. Strman sklonil s samokresom v roki na okno. V tistem pa so ga vlomilci pred hišo že opazili in strel je pretrgal ozračje. Sprejeli je eden izmed vlomilcev, strel pa k sreči ni zadel.

»Vlomilci!... na pomoč!...« je kričnil Strman in oddal nekaj strelcev v zrak.

Preden pa so pritekli domači, so se napadali že izgubili Pri oknu, koder so se hoteli splaziti v hišo, so našli še nekaj orodja in nažagane železne križe. Dogodek je bil takoj javljen orožnikom, v teku jutra pa so se oglašili še drugi posestniki iz kostreznike doline, ki so imeli ponoči vlomilce na obisku. Pri gostilničarju Lovsetu (Dolgorepu) v Mali Kostreznici so tatovi vlomili v klet, pobrali vse kruh in nekaj prigrizka, iz sode pa so natočili vina, kolikor so ga le mogli nesti. Tretji vlom pa je prijavil posestnik Blaj, ki ima tudi mlin, žago in kovačijo. Vlomilci so vdrti v delavnico in so odnesli precej orodja. Najbolj pa je g. Blaj prizadel, ker so mu sneli z dinamom pogonski jermen. Tega bodo bržkone razrezali za podplate, sneli so ga pa tudi zato, da soseska ne bi imela elektrike.

Jugoslovensko novinarsko udruženje,

sekcija Ljubljana, priredi na narodni praznik 1. decembra 1936 ob 20. uri v dvorani na Taboru v Ljubljani

SLAVNOSTNI KONCERT

SODELUJEJO:

Ojačeni orkester vojaške godbe 40. pp. Triglavskega pod vodstvom kapelnika g. Dragoljuba Zivanoviča
Operni solisti: dramaturga, sopranistka ga. Ljubica Karna, koloraturka gđ. Zvonimira Župečeva in bariton g. Aleksander Kolacio (pri klavirju kapelnika ljubljanske opere, gg. A. Neffat in dr. D. Svara)
Godalni trio Jeraj (ga. Vida Hribar-Jerajeva — violina, gđ. Oly Jerajeva — celo in g. prof. Karel Jeraj — viola)
Kontrabasist kapelnik g. D. Zivanović (pri klavirju ga. Leopoldina Dörfler-Cerinova)
Ljubljanski mali harmonikarji in mladinski zbor pod vodstvom profesorja Pavla Rancigaja
Pevsko udruženje Septet bratov Živko iz Maribora (Avgust, Lojze, Janko, Srečko, Vinko in Albin Živko ter Franc Logar). Umetniško vodstvo prof. V. Mirk
Po koncertu družabni večer s plesom ob sodelovanju vojaškega orkestra.

Sedeži po Din 35, 30, 25, 20 in 15; lože s 5 sedeži po Din 150; stojšča po Din 8 in 5 (dijakša) v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, na večer koncerta pa pri blagajni na Taboru.

Objave

Drevi sokolska proslava 1. decembra
Uprava Sokolske župe Ljubljane ponovno vabi vse svoje pripadnike in nacionalno javnost na svečano akademijo v proslavo državnega in sokolskega praznika, ki bo drevi točno ob 20. v dvorani sokolskega doma na Taboru. Pri akademiji, ki obsega izbrane telovadne točke bodo sodelovali ljubljanski Sokol (člani in članice), Sokol I Tabor (člani, članice in oba naraščaja) in Sokol Ljubljana-Viš (članice in moški naraščaj). Mimo tega sodelujeta pri proslavi godba Sokola I in sokolski pevski zbor, ki bo zapel novo Ganglovo sokolsko pesem »Dvigimo srea«. Spored je izredno lep in bo nudil vesen posestnikom prijeten užitek. Članstvo in naraščaj naj se udeležita proslave v kroju z vsami prapori, ostali pa v civilni obleki s sokolskim znakom. Vsi telovadni oddelki, ki nastopijo na akademiji morajo biti zbrani v slačilnici ob 19.30, praporščaki s članskimi in naraščajskimi prapori ob 19.45 v pisarni Sokola I, sokolski pevci pa ob 19.45 v glasbeni sobi Sokola I (vhod s severne strani nasproti vojašnice). Uprava Sokolske župe pričakuje, da bo vse sokolsko članstvo in naraščaj storiло svojo dolžnost in se udeležilo proslave v velikem številu. Zavedajmo se velikega pomena praznika 1. decembra, ki ga nam je pripravil naš nepozabni Višetiški kralj. Čuvajmo Jugoslovaj!

Smrt uglednega gospodarja. V Trebnjem na Dolenjskem je po daljšem bolehanju umrl ugledni posestnik, gostilničar in pek g. Alojzij Springer. Moža, ki je znan daleč po Sloveniji, zlasti pa tudi cenjen od potnih ljudi in letoviščarjev, ki zadnja leta vedno bolj čislajo lepi dolenjski kraj, bodo jutri, v torek, ob 10. spremili k večnemu počitku.

Rezervne oficirje poziva pododbor, da se udeležijo 1. decembra službe boje ob 10. uri v stolnici ali ob 10.30 v novi pravoslavni cerkvi. Obleka je službena s pišcem. Ob 18. uri gre vojaška godba po mestu. Vabimo vse, da se povorki priključijo.

Oglejte si 1. decembra razstavo miklavževih in božičnih daril v poslovnih prostorih tvrde M. Tičar, Šelenburgova 1.

Willy Dont:

Sveta kobra

»Ne pozabite, da sem vas posvaril,« je dejal polkovnik Maly od četrte indijske brigade in užaljeno skomignil z rameni. »Če mislite, da poznate to proketo deželo bolje kakor jaz...«

Mladi Američan z belo tropsko čelado je malomarno zlił nekoliko sode v svoj whisky. »Saj sem vam vendar povedal, da me bo dekle spravilo po skrivni poti skozi džunglo do templja svete kobre. Saj nisem toliko neumen, da bi ljudem priletel kar v roke!«

»Zverinam!« je siknil polkovnik skozi zobe. »Vsak znesek bi staval z vami, da vas bo bajadera izdala. Vzel bi strup, da je že obvestila vse svoje vernike.«

»Tisoč dolarjev!« je suho odvrnil Keith.

»Prav!«

Solnce je žgalo z žarečimi žarki bele stene kantine. Indijski sluga, ki je neigibno čepel v kotu, je iznenada izginil skozi stranska vrata.

»Prisegle bi, da je vohun,« je zamrmral Maly sam pri sebi in potegnil nekaj dimov.

»Bolni ste, polkovnik!« se je zasmel Keith. Privide imate. Vzemite kinin!«

»Bolani?« je šepnil Maly in njegov obraz je postal iznenada rumen. »Sreča! Če bi vi živeli pet let v Indiji,

bi prav tako imeli privide. Rečem vam, — tu je vse zastrupljeno. — Zrak, ki je poln mrzlice, tla, ki rode kače in golazen, bolešno napihnjena džungla s svojim strupenim navideznim življenjem.«

Polkovnikove oči so se navzele steklenega izraza in roke so mu brez moči visele ob telesu. »Mrzlica,« je dejal, ko se je zbral. »Na svidenje, Keith, in dosti sreče. Stori! bomo vse, kar bo mogoče, da vas rešimo!«

Mladi Američan je stisnil njegovo slabotno roko. Sluga, ki se je med tem spet vrnil v pivnico, se je globoko priklonil pred odhajajočim častnikom. Niti črta se ni zgnila na njegovem obrazu. Keith je izpraznil svoj kozarec in potem še nekaj časa opazoval strežnika, ki je postopal po pivnici. Tudi sam je postal iznenada nezavpen. Če bi imel polkovnik morda prav...

Smešno! Mladi Američan si je segel z roko čez čelo, kakor bi bil hotel prepoditi razne privide. Ali ni prišel kot reporter v opijske beznice sredi Pekinga? Ali ni sedel cele noči po haremih, ne da bi mu bil kdo skrivil las? Zmerom se je rešil s svojo energijo in trezno razsodnostjo. In zdaj naj bi se ustrašil in se umaknil? Zdaj, ko bo lahko svoji delavnosti posadil krono na

glavo in kot prvi Evropec videl svetišče svete kobre? Saj bi bilo to lahko začetek sijajne častnikarske kariere...

Nocoj! Ponoči. Tako bo in nič drugače.

Na poti k svoji hiši, ki si jo je bil najel v Bhopalu, je srečal Keith dopisnika nekega kitajskega lista, neznanega človeka, ki ni imel razen ogromne tropske čelade ničesar zanimivega na sebi. In izpregovoril je nekaj besed z njim.

»Oh,« je dejal dopisnik in pokazal resnega, suhega Inda, ki je prihajal počasi, z umirjenimi koraki po poti. »Tu se potika spet Rai Madan, naš fakir. Ali poznate tega čudnega svetnika?«

Keith ni odgovoril. Kakor začaran je stmel v velike, temne oči Inda, ki so ga porogljivo gledale. Kar tesno mu je postalo pri srecu.

Rai Madan je izginil za kantino.

»Pozdravljeni!« je tedaj rekel dopisnik in ponudil Keithu roko.

»Prekrito se bom čutil, če boste jutri zjutraj še hodili živi po svetu.« In s temi preroškimi besedami je odšel svoj pot.

Keith je napravil komaj nekaj korakov, ko je iznenada spet stal pred njim fakir, kakor bi bil zrasel iz tal. Nepremično ga je gledal z nekim čudnim, otopelim, nedoločnim izrazom. Zdelo se je, da se ta pogled počasi ovija okoli njega, da ga uklepa, veže...

Mlademu Američanu se je zdelo, kakor bi vstal pred njim neviden zid, ki mu brani iti dalje.

Zbrati je moral vso moč svoje volje, da je to čarovnično premagal. Potem je stopil mirno mimo Inda.

Toda komaj je pustil za seboj fakirja, že je stal skrivnostni možak tik pred njim in ga gledal z istim nedoumljivim pogledom...

»Ali bi kaj radi?« ga je vprašal Keith in stopil predenj.

Tedaj se je fakirjeva postava iznenada razblinila v nič in Keith je z grozo segel v praznoto. In to se je ponovilo še petkrat.

Ko je mladi Američan stopil v svojo hišico, ni dosti manjkalo, da ni doživel živčnega pretresa. Vrgel se je na posteljo in si potipal žilo. Ne, mrzlice ni imel. Vzlic temu pa je vzel kinin. Strežnikov k sreči ni bilo v bližini. Nihče ni bil priča njegovega napada.

»Zrak!« Keithu se je zdelo, kakor bi se bil moral v vročem, skrivnostnem somraku tesne sobe zadušiti.

Toda kaj je spet to? Sveta nebesa! Pa vendar ni...

Z vrat je nad podboji nekaj viselo. Zelen trč? Ne. Mehur, ki je postajal čedalje večji, napihnjen, zelen mehur, z glavo, rumeno, hudobno glavo...

Kača! Keith je spoznal položaj v droben trenutka. Tu ni bilo mogoče najti izhoda. Ali naj bo miren? Seveda. To bi bilo najboljšje. Toda Keith je izgubil živce. Vročično je začel iskati orožje. Pograbil je to, kar mu je bilo najbližje. Posodo za vodo. — Zagnal jo je proti kači.

Zvenk... črepije so se vsule po tleh.

Kača je izginila. Med vrati je stal fakir Rai Madan in se smehljaj. »Majhen trik,« je mirno dejal v brezhibni angleščini.

»Prosim, sedite!« je zmedeno zajekal Keith. V tem trenutku se ni mogel spomniti ničesar drugega kakor te smešne evropske fraze.

Fakir je stopil za korak bliže. »Nocoj nameravate vdreti v svetišče svete kobre?«

»Po čem sklepate to?« se je Keith ognil odgovoru.

»Svarim vas!« je dejal Rai Madan, ne da bi bil Američanu odgovoril na vprašanje. »Nisem sovražnik tujcev.«

»Potem vas bom pa prijel za besedo,« je dejal Keith, ki je spričo Indovega miru postal spet miren in po ameriško hladnokrvno. Ta Ind torej ni duh. Zato se bo dalo z njim tudi pogajati. »Če niste sovražnik Evropecev, me nocojšnjo noč varujte. Sklenil sem kot prvi stopiti v tempelj svete kobre. Se nikoli nisem nobenega svojega sklepa opustil. Se nocoj bom videl tempelj svete kobre.«

»Videli ga boste,« je dejal fakir s skrivnostnim glasom, ne da bi se bil upiral trdovratnemu Američanu. »Nič se vam ne bo zgodilo.« Fakir se je priklonil in brez glasu izginil.

S tropsko hitrostjo je zavila noč Bhopal. Keith je vtaknil nov magazin v svojo pištolo in spustil orožje v žep. Zdaj, zdaj mora priti drobno rjavo dekle, ki bo njegova vodnica skozi džunglo. — Nekaj je prišlo v sobo.

Sportna nedelja

Samo ena točka iz Zagreba

Z neodloženo igro proti Concordiji je Ljubljana končala jesenski del drž. prvenstva — Uspeh Osijeka proti BSK — Katastrofa Haška u Splitu — Hügl teško ranjen

Včeraj smo imeli polno zasedeni spored ligaških tekem. Zaposlenih je bilo vseh 10 ligaških klubov, ki so se z večjo ali manjšo srečo borili za točke. Tudi to kolo nam je prineslo presenečenje. Največje presenečenje pomeni brez dvoma neodločen rezultat, ki ga je osijeska Slavija dosegla — sicer na lastnem igrišču — proti državnemu prvaku BSK. Poročila pa celo pravijo, da bi morala Slavija zmagati. Drugi nepričakovani rezultat je visok poraz Haška u Splitu.

Kaj naj rečemo o naši Ljubljani? Ali naj bomo zadovoljni ali ne? Menimo, da ne, zlasti zaradi tega, ker Ljubljanci po doslihi poročilih niso pokazali take igre, ki bi odgovarjala zahtevam našega občinstva. Ljubljana je s to tekmo končala jesenski del prvenstva. Ostala je na VII. mestu. To mesto ji more ogroziti samo Hašk, ki je odigral sedem tekem ter ima »na papirju« možnost, da prehiti Ljubljano. Hašk mora igrati še z Jugoslavijo u Beogradu, kjer bo najbrže pustil obe točki, in s Concordio u Zagrebu. Ako mu uspe, da bo svojemu lokalnemu rivalu odvzel obe točki, bo po točkah enak Ljubljani. Vendar pa je Haškova golferenca že danes mnogo slabša od ljubljanske, zaradi česar obstoji velika

verjetnost, da bo Ljubljana končala jesensko prvenstvo na VII. mestu. Da bi bilo vsaj tako tudi ob koncu tekmovalja!

Ostali dve tekmi sta prinesli zmago favoritoma, in sicer Jugoslaviji, ki je igrala proti Basku, in Gradjanskemu, ki je nastopil proti sarajevski Slaviji.

Tablica se je zopet nekoliko izpremenila. Sarajevska Slavija še vedno vodi. Sledijo ji trije klubi z 10 točkami. BSK in Hajduk sta napredovala za eno mesto, to je na I. odnosno III. Bask pa je padel na IV. mesto. Gradjanski, Jugoslavija in Ljubljana so ohranili svoje dosedanje pozicije. Pač pa se je osijeska Slavija zaradi neodločnega rezultata proti BSK preinila pred Haška na VIII. mesto. Na koncu tablice — še vedno Concordia.

Tablica je sedaj naslednja:

Slavija (S)	9	5	2	2	22:16	12
BSK	8	4	2	2	18:7	10
Hajduk	8	5	0	3	19:8	10
Bask	9	4	2	3	17:16	10
Gradjanski	6	4	1	1	16:6	9
Jugoslavija	7	4	0	3	18:9	8
Ljubljana	9	2	3	4	9:14	7
Slavija (O)	9	2	2	5	11:22	6
Hašk	7	1	3	3	7:20	5
Concordia	8	1	1	6	8:27	3

Concordia: Ljubljana 2:2 (0:2)

Zagreb, 29. novembra
Ker se Concordia ni mogla sporazumeti z Gradjanskim glede dvojne popoldanske prireditve, se je tekma med Concordio in Ljubljano vršila že ob 10. dopoldne. Moštvi sta si razdelili točki, čeprav je imela Ljubljana mnogo prilike, da odnese obe točki iz Zagreba.

Kluba sta nastopila v naslednjih postavah:

Concordia: Puhar — Belošević I, Račić II — Vučiloški, Jazbec, Aibel, — Velder, Lolić, Martinović, Paviša, Vidmar.

Ljubljana: Logar — Hassl, Jug — Kukanja, Pupo, Boncelj — Janežič, Slapar, Lah, Hörtner, Pepček.

Nad igriščem Concordie je ležala megla ter je bilo precej hladno. Občinstva je bilo samo okoli 500. Ljubljana ima začetni udarec. V 3. min. prosti strel proti Ljubljani, ki ustvarja nevarno situacijo, ki jo pa Ljubljanci razčisti. Sledi napad Concordie, nato pa strelja v 5. min. Hörtner na gol, toda Puhar odbije žogo v korner. V 8. min. Concordia zopet napada. Logar brani bravurno ostro, nizko žogo. Pepček dobi žogo v 10. min., vendar ga branilec Concordie foula. Prostega strela Pupo ne izkoristi. Ljubljana napada. V 11. min. napad Concordie, ki ga Ljubljana odbije v korner. Igra valovi iz polja v polje. Nasprotnika sta precej izenačena. V 17. min. napad Ljubljane, iz katerega zabije Lah prvi gol. Puhar lovi nesigurno visoko žogo Pepčka, ki mu izpade iz roke ter jo Lah pošlje v mrežo.

1:0 za Ljubljano

V 20. min. prosti strel proti Ljubljani zaradi foula Hassla. Jazbec zabije preko gola. Vrstijo se napadi Concordie, ki jih Ljubljana dobro brani. V 25. min. je imela Ljubljana šanso, ki jo pa Pepček zastrelja. Concordia dalje napada. Leva zveza Concordie je pred Logarjem, toda žoga ostane plen Logarjevega vratarja. Lolić strelja iz daljave 11 m. Logar nesigurno brani. Vrstijo se napadi Ljubljane, ki pa ostanejo neizkorišteni. V 35. min. strelja Pepček korner, katerega Ljubljana zopet ne izkoristi. V 38. min. oblegajo gostje Concordijino svetilce in Lah po-

šlje z razantnim neubranljivim strelom žogo v gornji kot mreže.

2:0 za Ljubljano

Ljubljana stalno napada, Concordia pa se le s težavo otresa teh podvigov gostov. Po menjavi se napadih enega in drugega moštva proti koncu prvega polčasa se rezultat ne menja.

Kako so igrali v prvem polčasu

V prvem polčasu je moštvo Ljubljane dobro funkcioniralo. Lah je šel pred golom na vsako žogo. Krili sta bili zadovoljivi, Logar pa ni bil preveč siguran.

Concordia je igrala ostreje kot Ljubljana, toda manj uspešno. Sodnik Stefanović je priznanas domaćinom gide foulou.

V drugem polčasu so se domaćini zagrizli in pričeli ostro napadati. V 2. min. korner proti Ljubljani, ki ostane brez rezultata. V 6. min. sledi zopet korner proti Ljubljani, istotako brez uspeha. V 8. min. je bila žoga na poti v mrežo, toda Jug jo pošlje v polje. V 12. min. zopet nevaren napad Concordie, iz katerega sledi korner. Potem zopet nevaren napad Ljubljane. Z daljave 13 m strelja Lah na gol. Strel odbije Puhar v korner. V 20. min. dobi Jazbec predložek. Logar odbije z nogu Jazbecu na prsa in žoga gre v mrežo Ljubljane.

2:1 za Ljubljano

Sedaj Concordia ostro napada. Občinstvo, ki se je šele sedaj razgibalo, jo močno bodri. V 24. min. strelja Janežič korner, ki pa postane Puharjev plen. V 26. min. je imel Janežič šanso, toda žoga se mu zapleta med nogami. Ljubljana napada. Nato pa v 30. min. Concordia in že uspe Jazbecu, da z daljave 5 m izenači.

2:2

Sedaj Concordia je bolj pritiska. Občinstvo je navdušeno in bodri domaći. V 36. min. strelja Janežič korner proti Concordiji, ki pa začne nato stalno napadati ter ustvarjati zelo nevarne situacije za Ljubljano. V 42. min. korner proti Concordiji, neizkoriščen. Občinstvo že zapuša igrišče. Še nekaj napadov Ljubljane, ki pa ne spreminijo rezultata.

Drobna roka se je dotaknila Keithove rasko. »Pojd!« je rekla bajadera.

Tema džungle je zavijala oba kakor žametov prst. Keith je mrzlično sledil svoji vodnici, ki se je plazila z nezmotljivim nagonom zveri skozi tihi pragozd. Vlažni listi nevidnih ovijalk so zadrževali mladega Američana v obraz. Brezkončna je bila pot. Zmerom iznova je čutil grozljiv dotik nenavadnih rastlin, ki so bile kakor človeške roke...

Iznemena je ropot bobnov prekinil skrivnostno tišino pragozda. Rdeče luči so povsod pošastno zagorele. S strmečimi, široko odprtimi očmi je gledal Keith po prostrani jasi. Tisoč ognjev je gorelo tu v noči in ožarjalo strašno sliko. V soju rdečastih, drgetajočih plamenov je žarel tempelj svete kobre. Njegova fasada je bila poslikana s smešno strahotnimi spakami. Na stotine, na tisoče domaćinov je besnelo v divjem plesu okoli templja ob razbijanju bobnov. V notranjosti pa so se zvijale kače, kače, kače... Plazile so se po gladkih tleh in se zvijale v vozle, ki jih ni bilo mogoče razvezati.

Cedanje bolj so divjala rjava človeška telesa okoli kač in se zvijala. Keith se je nehote zgrozil, ko je strmel v nenavadni prizor. Zagledal je poleg sebe dekle, ki je bilo pripravljeno na skok kakor panter, in drgetalo, s skrivnostnim ognjem v očeh. Tedaj ga je iznenada nekaj pograbilo. Njene ustnice so ga vabile kakor kelih sladke, stru-

pene cvetice iz džungle. Keith se je sklonil čez njo...

Blazen, presenetljiv krik kakor krik ranjene živali. Dekle se mu je izvilo. Na stotine ljudi se je vrglo na Keitha. Omahnil je na tla, potem pa so ga zvezali in ga zagnali med kače v tempelj. In v tem trenutku je zagledal Keith fakirja Rai Madana. Njegove oči so se lesketale od posmeha in maščevanja.

»Izdajstvo!« je hotel zakričati Američan. Tedaj se je ovila okoli njega ogromna, zelena kača s piščato, pisano glavo. In nekaj skrivnostnega mu je reklo, da je ta zver sveta kobra. Keith se je v poslednjem obupu vzpel kvišku, divje udaril okoli sebe — in zadel trdo steno. Bila je stena njegove hiše.

Skozi temo sobe se je lesketala bela postava Rai Madana. »Izpolni sem svojo obljubo«, je mirno dejal Ind. »Videli ste tempelj svete kobre in nič se vam ni zgodilo.«

Bežna kretanja. Keith je bil sam. Trenutek nato je zapadel v globok spanec brez sanj.

Ko se je drugo jutro zbudil, se mu je zdelo vse kakor hudobne sanje, zlobna igra bolno razdražene domišljije. Toda ko je opazoval svojo obleko, se je zgrozil. Na njej je videl vidne sledove strašnega boja.

Nikoli ni Keith zvedel, koliko je bilo v njegovem doživljanju resnice in kje so se začeli sanjski prividi, ki jih je zbudila hipnotična moč Inda Rai Madana.

Sodnik g. Stefanović je bil objektivni in ni napravil bistvenih napak.

Kaj je bilo z Ljubljano

Ljubljana, ki je že sigurno vodila 2:0, ne bi smela pustiti ene točke v Zagrebu. Zato bi bila potrebna samo nekoliko pametnejša igra. Dva gola, ki ju je prejel Ljubljana, sta rezultirala iz dveh kardinalnih napak Logarja in Juga, kakršnih rutinskih igralcev ne bi smel zagrešiti. V ožji obrambi je bil, ako ne upoštevamo te napake, Jug dober. V krilski vrsti je zadovoljil samo Kukanja. Pupo in Boncelj sta se trudila, toda večkrat netočno podajala. V napadu je bil najboljši Slapar. Pridna sta bila Lah in Janežič.

Ljubljana je imela toliko šans, da bi bila lahko zabila najmanj pet golov. Dva gola, ki ju je zabila Ljubljana, sta bila sad nepredvidnosti ožje obrambe Concordie.

Za spomladansko sezono bo moral trener Ljubljane g. Obiz izvesti precejšnje izpremembe, da bo Ljubljana lahko častno zastopala slovenski nogomet. Izpremembe so potrebne v vseh linijah moštva, zlasti pa v napadu, v katerem morajo biti igralci, ki igrajo z razumom, ki nekaj riskirajo in ki znajo z daljave 5 m potisniti usnje preko golove črte.

Nekoliko besed o Concordiji

O moštvu Concordie v prvem polčasu ni mnogo povedati. V drugem polčasu so se Zagrebčani precej spremenili in so posamezniki in celota dali vse iz sebe. Zdi se, da je bila njihova kondicija boljša, nego kondicija Ljubljane.

Gradjanski: Slavija S 3:2 (2:1)

Zagreb, 29. novembra

Današnja prvenstvena tekma med Gradjanskim in sarajevsko Slavijo je bila živahna in ostra. Slavija je v obeh polčasih igrala zelo pošteno. Publika, katere je bilo okoli 3000, je s kamenjem napadla goste, a pri tem slučajno težko ranila branilca svojega lastnega kluba Hüglja, ki so ga morali prenesti v bolnico, kjer je bil takoj na očesu operiran.

V 9. minuti je prišlo do prvega uspeha gostov. Hügl je zagrešil foul nad Rajčičem, ki pa je še oddal žogo prosto stojčemu Manoli, ki ostro strelja. Urh se vrže, toda žoga v zadnjem trenutku spremeni smer in gre v mrežo. 1:0 za Slavijo. Gradjanski je začel sedaj nervozno igrati. V 11. minuti je Brozović lepo oddal Lešniku, ki predrižlja oba branilca in izenači. V 28. minuti je Gradjanski zaradi pogreške obrambe Slavije prišel v vodstvo. Branilec Slavije je dal žogo nazaj vratarju Krstuloviću, ki pa se je zmotil

Podsavezno prvenstvo

Zopetna zmaga Maribora pri ponovitvi tekme s Celjem Korotan pustil v Trbovljah obe točki

V podsavezno prvenstvo smo imeli včeraj samo dve tekmi. V Mariboru se je ponovila razveljavljena tekma med Mariborom in Celjem, v Trbovljah pa so kranjski Korotani nastopili proti Amaterju.

Maribor: Celje 3:0 (1:0)

Maribor, 29. novembra

Na Rapidovem igrišču se je danes vršila tekma, ki bo vsem, ki so ji prisostvovali ostala dolgo v spominu. Po nalogu LNP se je namreč ponovila prvenstvena tekma med Mariborom in Celjem, ki se je, kakor znano, končala prvič z rezultatom 2:1 za Maribor in jo je LNP na protest Celja anuliral ter odredil novo tekmo, ki se je danes končala z zopetno zmago Maribora. Današnja tekma je privabila na igrišče le okoli 100 gledalcev, tako da se je prireditelj končala s precejšnjim primanjkljajem.

Igra je bila živahna in polna napetih situacij. Ko je Maribor uspešno dosegel krepak naskok 3:0, se je tekma iz prizadevanja gostov, da izravnajo neprijeten zaostanek razvila v ostro, toda žalibog eurovo igro.

Moštvi sta si bili v posameznostih in v celoti zelo različni. Domačini so kar od starta prešli v močno ofenzivo. Delali so z enostavnimi, a nevarnimi potezami. Največkrat je Stare pošiljal krili z dolgimi pasi naprej in je ta taktika uspevala, da je bilo veselje. Po potrebi in če je prilika nanesla, je tudi notranji trio z naglimi kombinacijami hitro pridobil na terenu. Maribor je bil danes gotovo boljši nasprotnik ter je zmago pošteno zaslužil. Po poteku igre pa bi morda zaslužil še večjo zmago.

Celjani so danes igrali tako, kakor v Mariboru nismo vajeni. Ostri starti in razne nedovoljene akcije so razburili duhove, tako da je pripisati samo disciplini igralcev in občinstva, da ni prišlo do težkih incidentov. Videjo se je, da so Celjani hoteli zmagati za vsako ceno, toda revanša jim ni uspela. V gotovih presledkih so se prerili do enakopravnosti, večji del igre, zlasti pa v drugi polovici drugega polčasa, so igrali popolnoma podrejen vlogi. Toda tudi pod najhujšim nasprotnikovim pritiskom niso izgubili glave ter zaigrali z elanom in pošteno. Glavno oporo so imeli Celjani v odlični ožji obrambi, zlasti v vratarju, ki je svoje moštvo obvaroval še večjega poraza. V krilski vrsti sta bila dobera oba stranska halfa, dočim je bil Stamič izpod vsake kritike ter se odlikoval kvečje-

Zadnji čas je za tkanine za plašč!

Oglejte si lepe, apartne in — kar je zelo važno! — cenene tkanine pri

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči

Mestni trg 17

in Lešnik strelja v mrežo. 2:1 za Gradjanskega.

V 17. minuti drugega polčasa je napravil Pogačnik težko pogrešno, tako da mu je ušel Rajčič, ki je izenačil. 2:2. V 36. minuti zakrivi Kranjec roko v kazenskem prostoru. Kljub protestom Sarajevčanov odredi sodnik Živković enajstmetrovko, ki jo pretvori Medarić u zmagosolni gol.

Jugoslavija: Bask 2:1 (1:1)

Beograd, 29. novembra

Težko si je Jugoslavija priborila obe točki proti Basku. V 5. minuti je šiljač na pas Lojančič dosegel vodstvo. Sledila je nato ravnopravna igra do 30. minute, ko je Detlinger na pas Čabrca izenačil.

V drugem polčasu je Jugoslavija igrala nekoliko boljše, vendar pa je bil napad nesposoben. Po 15. minuti je igra postala precej surova. Minuto pred koncem je Jugoslavija dosegla iz kornerja drugi gol in s tem obe točki.

Kapetan Baska se je po koncu tekme obrnil proti občinstvu in dokazoval, da je regularni čas že pretekel in da je bil drugi gol Jugoslavije dosežen z roko. Zaradi tega je nastala težka atmosfera. Občinstvo je navadilo na igrišče ter hotelo napasti igralca Baska Ristića, ki se je s tepelem z nekim drugim »surovkarjem«.

Sodil je g. Nenčević iz Krugujeva.

Slavija O: BSK 1:1 (1:0)

Osijek, 29. novembra

Pred 3000 gledalci je Slavija svojim pristajam priredila prijetno presenečenje. Pokazala je izredno igro ter bi morala prav za prav zmagati z diferencialom dveh ali treh golov. BSK se mora zahvaliti samo svojemu vratarju Glaserju, da je odnesel vsaj eno piko.

Slavija je bila v prvem polčasu v premošči. Edini gol je dal Cvjetković v 18. min. V drugem polčasu so domaćini nastopili samo z 10 igralci, ker je Adamović postal slab. To je bila sreča za BSK, ki je že v 1. min. drugega polčasa izenačil po Surdonji.

Sodil je g. Podgradski objektivno.

Hajduk: Hašk 7:0 (2:0)

Split, 29. novembra

Pred 2000 gledalci je Hašk doživel danes prvi debakel. V prvem polčasu igra Hajduka ni zadovoljila. Oba njegova gola sta padla šele v 42. min. po Lemešiču in v 43. min. iz prostega strela po Matošiču ml.

V drugem polčasu so bila tri četrtine igre v rokah Hajduka. Goli so padli v 6. min. po Lemešiču, v 7. min. po Kadiću, v 15. min. po Matošiču, v 30. min. po Matošiču in v 44. min. zopet po Matošiču.

Sodil je g. Rakić iz Sarajeva.

Lahkoatletski podsavezno ustanovljen

Včeraj dopoldne se je vršil pri Miklicu u Ljubljani ustanovni občni zbor novega lahkoatletskega skupnega foruma, ki naj poveže vse lahkoatletске klube, oziroma njihove lahkoatletске sekcije u Sloveniji pri skupnem delu, v formalno tehničen in upravnem pogledu pa razbremeniti JLAS u Zagrebu. Včerajšnji ustanovni občni zbor pomenja sicer formalno ustanovitev povsem novega lahkoatletskega podsaveza, dejansko pa se je pravzaprav po dolgi letih le vnovič oživel stari lahkoatletski podsavez, ki je pri nas nekaj let po vojni že obstajal in tudi nekaj časa uspešno delal.

Na včerajšnjem občnem zboru je bilo zastopanih po svojih delegatih 12 klubov, od teh 11 z glasovalno pravico. Skupno je kakih 30 sportnih delavcev pomagalo novemu podsavcu pri »porodu«, ki se je še dovolj srečno končal, četudi se je z ozirom na povsem nove izpremenjene razmere v našem lahkoatletskem sportu zdelo, da ne bo prišlo do sporazuma. Odločali niso toliko načelni pomisleki proti ustanovitvi lastne samoupravne lahkoatletске organizacije, odločilo je predvsem vprašanje taktike pri delu v novem podsavcu. Zato končno ni bilo vseeno komu se poveri nova odgovorna naloga. Klubi okoli Primorja so bili tudi tu v večini. Končno je manjšina pristala na sporazum, ker je dobila zagotovilo, da so vsi nagibi za skupno delo iskreni in pošteno. Tako je bila izvoljena za glavo vsih delegatov nova uprava lahkoatletskega podsaveza z geometrom Černetom na čelu. Novi predsednik je že znan sportni delavec in se je aktivno udeleževal tudi v starem podsavcu. Zato upajo vsi lahkoatletski klubi, da bo znal voditi svoj odbor preudarno, da bo njegovo delo res v korist naši lahki atletiki.

V ostalem je potekel občni zbor precej mirno. Vodil ga je kot zastopnik JLAS iz Zagreba došli g. Šef Ludvik. V novem upravnem odboru so poleg geometra Černetca (Primorje) še podpredsednika Jugovec (Svoboda) in Lekan (Maraton, Maribor), tajnika Čurda (Primorje) in Kalan (Planina), blagajnik Polajnar (Ilirija) in kot tehnični referent Grünfeld F. (Ilirija). V odboru pa so še za Primorje Savo Sanein, za Suro Perovič, za Korotan Haviček, za Trbovlje Bostič, za gorjensko okrožje Černar Drago, za dolajnsko Derjico, za Zasavje Jordan in za Celje Dobnik. Revizorji so Samuda iz Maribora, Sanein Danilo in Kermavner.

Novi odbor je odpisal ministru dr. Rogiču pozdravno brožavko.

Pri debati o prvih in kasnejih pri slučajnostih, je bilo stavljenih več koristnih predlogov, ki bodo predloženi skupščini u decembru u potrditev.

Jutrišnji sportni spored

Tudi letos praznujemo naši lahkoatletski praznik našega državnega Uedinjenja u sportno - spominke srečanjostjo »Tekom uedinjenja.«

Tek Uedinjenja

Sportni del proslave, tek po ljubljanskem ulicah in preko ljubljanskega Grada se bo pričel ob 11.30 pred Narodnim domom in bo zbral tudi letos najboljše lahkoatletске predstavnik iz Dravske banovine (Maribor, Ptuj, Celja, Trbovlje, Litije, Kranja, Jesenice, Novega mesta in vseh ljubljanskih klubov). Tudi izven mej naše banovine, ki slovi zaradi najboljših jugoslovenskih tekačev na dolge proge, so najavljene tekmovalci, tako iz Zagreba in Varaždina.

Startalo bo več najboljših jugoslovenskih tekačev na dolge proge, državnih reprezentantov in rekorderjev predvsem Krevs (Primorje) in Brucan (Ilirija). Borba za zmago se bo vršila zlasti med tema, a tudi drugi bodo mogoče odločilno posegli v borbo. Na krajši progi pa je izid tekmovalca negotov!

Goršek (Primorje), rekorder na 800 m in 1500 m, gre z najlepšimi nadani na start. Toda zmago mu bodo najprej ogrozili zelo nadarjeni in napredujoči junior Kotnik (Ilirija), odlična srednjeproga Skušek in Srakar ter drugi. Ker se borba vrši v več kategorijah, bo za placemente zelo ostra. Pričakujejo, da bodo zlasti izvenljubljanski klubi v teh kategorijah odločali.

Ob 16.30 se vrši v dvorani hotela Metropol svečani razdelitev daril zmagovalcem in svečani nagovor.

Nogomet

Ljubljana: Zelezničar

igrata u Ljubljani. Mariborčani so zmeti v zadnjih časih postavljajo, da so v nogometu pred ljubljansko skupino prvega razreda. To bo gotovo držalo. Gre za to, da se ugotovi, ali so kos tudi ljubljanskemu ligasu. Srečanje med prvim mariborskim klubom, ki je tudi sicer bil ljubljanskim klubom vedno enakopraven nasprotnik, in med moštvom Ljubljane bo torej tudi s tega vidika nadvse zanimivo.

Ostali del sporeda

V Mariboru se bosta v okviru te prireditve srečala rivala Maribor in Rapid. V Cakovcu igrata kluba CSK in Gradjanski, isto u Ptuj, kjer nastopita Ptuj in Drava. V Celju bo Celje igralo proti enajstorici, ki jo bodo postavili ostali trije celjski klubi, kranjski Korotan pa bo igral proti reprezentanti ljubljanskih prvorazrednih klubov. Trboveljski Amater bo preстал preiskusno u borbi proti enajstorici, sestavljeni iz igralcev ostalih trboveljskih klubov, na Jesenicah pa nastopita lokalna rivala Bratstvo in Kovinar. V Ljubljani bodo igrali pred glavno tekmo juniorji, ki naj pokažejo najboljše 22 igralcev ljubljanskega pomladka. Spored je torej pester u vsej deželi, morda bo vreme kljub poznemu času še toliko ugodno, da obisk ne bo trpel.

Ostale nogometne tekme

Subotica: Ripenzija (Temešvar): Zak 5:0 (1:0).

Dunaj: Zadnje kolo jesenskega prvenstva. Austria: Wacker 4:3 (2:2), Admira: Vienna 3:0 (1:0), FAC: FC Wien 2:0 (2:0), Favoritner AC: Rapid 2:0 (2:0), Austria je postala jesenski prvak.

Rim: Prvenstvo. Roma: Genova 0:0, Milano: Novara 2:0, Bologna: Juventus 1:1, Sampierdarena: Ambrosiana 2:2, Torino: Lazio 2:2, Luchese: Bari 0:0, Napoli: Alessandria 2:2, Fiorentina: Triestina 2:1.

Pariz: Pariz: Praga 2:1 (2:1), Berlin: Berlin: Krakov 5:4 (3:2).

Žena v sodobnem svetu

Uničujoča sodba o vesoljnem ženstvu
Čemu je bil potreben slovenski prevod Weiningerjeve knjige?

Pod naslovom »Spot in značaj« je izdal pred 30 leti Zlaten mladenič Otto Weininger knjigo, ki je menda najbolj porazna sodba in obsodba ženskega spola. Letos je izdala slovenski prevod založba Modra ptica. Če človek premisli nagibe, ki morajo voditi založnike knjig, težko najde motiv za to izdajo, razen profita, saj se more smatrati knjiga je kot kurioznost, po kateri bodo bralci radi segali. Da je zlasti pri tej knjigi treba tak nagib zavreči, priča dejstvo, da ljudje ne posegajo po njej zgolj kot po neki posebnosti, ki gre mimo človeka brez sledu, temveč se mnogi sklicujejo nanjo kot na dokaz razlike, kadar presegajo žensko. In to mlajši in starejši, moški, iz čijih ust sem sama čula precej takih izjav. Ko sem pa pri neki priliki predavala o materi ter omenila tudi potrebo zaščite nezakonske matere in njenega otroka, sem prejela anonimno pismo, kjer pisec prepričuje o manjvrednosti nezakonske matere in kako je moški globok in kako se mu gnusi ženska, s katero ima otroka. Nazadnje pa se anonimni pisec sklicuje na Weiningerja, ki da »pokaže žensko tako, kakršna je«. Mož, ki je pisal to pismo, ima po vsem videzu nezakonskega otroka, za katerega mora skrbeti in ves njegov gnjev se je izlil na nezakonsko mater. Kakor se to rado zgodi, je svoj srd pospilo in ga prenesel na vse ženske. Takemu človeku govori Weininger od srca: saj je knjiga en sam poskus zanikanja ženske, en sam poskus, dokazati njihovo manjvrednost in brezdušnost v vsakem pogledu. Toda ne samo človeku, ki je imel z žensko »smole« (seveda, ženska, ki nosi vse posledice, nima »smole«), temveč tudi drugi moški so pod vplivom tradicije, ki še danes vseskozi omalovažuje in podcenjuje žensko, silno dostopni vplivom Weiningerjevih nazorov.

Zakaj ti nazori mnogim moškim tako prija, to ima še globlji vzrok, ki je po vsem psihološkemu značaju. Zato je nedvomno najbolj merovaljen tale: čim bolj se čuti človek inferiornega, čim večji je njegov občutek manjvrednosti, tem bolj se oklepa resnice, ki mu nudi kompenzacijo, nadomestek za njegovo manjvrednost, ki se je včasih zaveda, še večkrat pa živi v njegovi poznavosti. Človeku je potreba po uveljavljanju prirojen in že zaradi svoje dominantne pozicije v družbi, občuti moški to potrebo mnogo bolj kakor ženska. Ker je pa danes le malo moških, ki jim je dana možnost raznaha v normalnih mejah, se mnogi le preradi uveljavljajo na račun drugega človeka, moški v prvi vrsti na račun ženske. Vodilni motiv takega človeka je: čim bolj in na tleh moja okolica, tem višje se dvigam jaz nad njo; čim bolj dokazujem ženski njeno inferiornost, tem višje sem stoji jaz poleg nje. Ta osnovna lastnost današnjega človeka je nedvomno vodila tudi Weiningerja, ko je zamislil svojo knjigo o ženski. On, ki je bil v resnici genijalen, (čeprav je ta genijalnost mejila na norost), je doživel pri ženski poraz. Moški takšne poraze navadno kaj hitro prebole; manjka jim žensk na svetu! Pri Weiningerju pa se je zaveda drugače: končala. On je našel nadomestilo za svoj poraz v tem, da je svoje sovraštvo prenesel na ves spol, da je žensko vohče do dna ponižal v svojem spisu. Kmalu nato se je ustretil, kakor pravijo, brez zunanje povoda.

Moškega, ki iz kateregakoli vzroka, bodi iz občutka manjvrednosti, ali iz tradicionalne usmerjenosti, ali iz osebne maščevalnosti čuti v sebi težnjo po omalovaževanju ženske, mora Weiningerjeva knjiga samo potrditi v njegovih nazorih, čeprav je v teh trditvah nakopičenih nešteto absurdov, ki bi jejo v obraz vsaki logiki ter vohče zdravi pameti.

Knjiga je razdeljena v več poglavij, od katerih vsako posamezno izdaja nešteto ugovorov, zato je umevno, da je v tem prostoru in v tej obliki možno opozoriti le na nekatere posameznosti.

Refrén, h kateremu se avtor neprestano vrača in na katerega opira vse svoje trditve o manjvrednosti ženske je trditev, ki je postala danes že prislovična: »ženska je samo spoina, moški pa je spoin in še kaj več.« To dokazuje Weininger s trditvijo, da se ženska izživlja v spolnosti, v krogu spolnega občevanja in razumevanja, to je: v odnosu do moža in otroka, ter da to docela izpolnjuje njeno življenje. Ne glede na to, da moramo odklanjati takšno merilo za žensko manjvrednost, nam tudi življenje milijonov mater vsak dan znova dokazuje, da mora ženska še marsikaj znati, razen spolnega izživljanja. Zlasti danes delajo matere naravnost čudeže, da svoje otroke nasitijo, občejejo, šolajo... Odkar je Weininger napisal svoj knjigo, je minilo že 30 let. Zlasti od tedaj pa je ženska ponovno dokazala, da je tudi ona »neka, več« kakor samo spolno bitje. Saj je stopila ob stran moža tudi v javnem življenju ter povsod dokazuje, da se zaveja potrebe gradnje kulturnih in socialnih vrednot svojega naroda.

Sicer pa je vse to dokazovanje o zmotnosti Weiningerjevega stališča sploh odveč. Da je ženska tako usmerjena in ne drugače, to leži v celotni njeni telesno-duševni biti in suzi smotru, ki ji je določen od narave. Iz te biološko utemeljene naloge izhaja tudi njen pomen za družbo. Očitati sploh lastnosti, ki so biološko utemeljene in torej nujno potrebne in nesporni za oči tek z nekega metafizičnega stališča — to se pravi: oddaljevati se od življenja in stvari presojati po kriteriju, ki ni zasidran v življenjski nujnosti. Vsa takšna metafizika je končno vendarle samo luksuz za človeka, ki se bori za samoohranilo, v katere službi so naposled tudi vse psične zmognosti. S tega vidika je ženska prav tako polnovredna činitelj kakor moški.

Toda avtor ne zajame človeka kot celote, povezan z življenjem, temveč ga razčlenja izolirano od vsega vzročnega dogajanja. Samo zato more priti do zaključka, da »ženski nedostajajo človeške osebnosti, ker ona ne le socialno in gmotno, marveč po svojem najglobljem bistvu teži po zakonu.« Ali more normalen človek to izrekat, kot očitek? Ali ni ta trdnja v ženski pravici vsega življenja na svetu?

jaino. »Ah, kako to dobro de! Saj je res: imamo genijalne pijske, denuncijante, prodance in drugačne. In niti enega od vseh teh ne dosega — po Weiningerju — niti ena ženska.

Odnos moškega do spolnosti je seveda vse drugačen kakor pri ženski: »Moški se čuti osamljenega, če ljubi.« Pisateljica nič ne moti, da je nekaj vrst višje napisal: »Nič ne osreči moža tako zelo, kakor če ga deklet vzlubi.« Moški — po Weiningerju — lahko razračuna s spolnostjo in jo jemlje v poštev ločeno od vsega ostalega. Odtod torej toliko mož, ki bi lahko rekli o sebi: ne glejte nas, marveč poslušajte nas!

Skladne z ostalimi izjavami o ženski so tudi ugotovitve v poglavju: Spomin, logika, etika, poenostavljen velik važnost na spomin, ki je »logičen in etičen pojav«. Ženska pa ima po Weiningerjevem prepričanju slab spomin, zato laže, zato ji manjka intelektualna zavest, zato bi pri njej lahko govorili o »logical insanity«. »Moškega lažnjiva pa praviloma ni.« (Čeprav človek o sebi rajši verjame dobro kakor slabo, vendar upam, da moški sami ne verjamejo tej trditvi.) Tudi avtor sam jo brž pozabi, saj pravi že nekaj strani pozneje: »...saj je laž tudi, med moškimi dovolj razporena.« A že na prihodnji strani to trditev se stopnjuje, ko pravi: »...prav za prav laže samo moški.« Tako slab spomin, kakor Weininger, ima vendarle redkokatera ženska!

Tudi naslednje trdi brez dokazov: »Osebnost in individualnost (razumski) jaz in duša, vojna in (razumski) značaj — vse to pomeni eno in isto stvar, isto namreč, ki pripada v človeštvu samo moškemu in ki je ženska nima.« Res je, »razumski jaz« moškega se je uveljavil zlasti zadnjih 50 let. Ali je koga osrečil? Ali je prinesel človeštvu le troho zadovoljstva, soglasja in miru? Ali ni vse, kar je dosegel, v službi sovraštva, ponlepa, krivice, strasti? Ali ne bi bilo bolje tudi nekoliko ženske primitivne čustvenosti, ki instinktivno odklanja, da se »razumski jaz« igra s človeškimi življenji?

Kakor smatra Weininger moški razum za nekaj povsem drugega kakor ženski, tako tudi domišljijo: »ženska domišljija je zmošta in laž, moška domišljija pa je višja resnica.« K temu ni kaj pripomniti, tako glasno samo govori za avtorjevo objektivnost in genijalnost.

Visek nedoslednosti pa izsledimo v izjavah njegovih poglavja »Materinstvo in prostitucija«, kjer žensko obmeje z najgršimi lastnostmi, potem pa pravi: »...nemara ni ženske lastnosti, ki bi se nekoč pod vplivom moške volje ne modificirala, zlatila ali celo uničila.« Tu si da avtor posebno po glavi, saj zreka hudo obsodbo za moža samega, ker povsem jasno priznava, da vse, kar je naprtil slabega ženski, izvira od moža in je posledica njegovega vpliva.

Po Weiningerju sta sposobnost in nagnjenje k prostituciji prav tako ko materinstvo podana v ženski organsko že od rojstva. S tem izreka pavšalno sodbo nad vsemi ženskami, kljub temu jih pa pozneje loči, ko pravi, da so pomembni ljudje ljubili vedno le prostitutke. (S to pomembnostjo se gotovo odlikuje mnogo moških!) Da prištevata tudi samega sebe k pomembnim ljudem, potrdi s sledečo izjavo: »Priznam, da mi je prostitutka veliko bolj všeč (kot mati).«

Dosledno lastnemu stališču do ženske si predstavlja odnos moškega do ženske ta-

kole: »Moških je le dvoje: prvi zaničujejo žensko, drugi pa niso o njej nikdar delj in globoko razmišljali.« Preteklost in sedanjost pa nam podajata primere veliko spoštovanja vrednih mož, ki so o ženski mnogo razmišljali in tudi pisali o njej, pa so jo kljub temu cenili.

Tako se nadaljuje veriga omalovaževanja, pa tudi absurdnosti, ki ki učinkovale smešno, da ni knjiga pisana z zanosom, ki vsaj prvi hip vpliva prepričevalno, zato pa je njen pomen tembolj negativen. Zlasti nazori o ljubezni in zakonu morajo zapustiti oziroma posebno v mladem bralcu, ki še nima ustaljene sodbe. Kako naj se znajde v odnosu do svoje bodoče žene in matere svojih otrok, če vzame resno takole izjavo: »Ljubezen je zmerom samo platonska. Kar se sicer imenuje ljubezen, spada v svinjak. Ljubezen je samo ena: ljubezen do Beatrice, oboževanje Madone. Saj za koitus imamo babilonsko vlačugo.«

Za kulturni nivo moškega je vedno značilen njegov odnos do ženske, a res je, da Slovenci vprav v tem pogledu nismo na višku. Nihče ne more tajiti, da je pri nas v tem pogledu tako malo pristranosti, tako malo spoštovanja do žene in matere lastnih otrok, da mora zakon izgubljati svojo vrednost, namesto da bi predstavljal najlepše tovarištvo. Če si pri nas zakonski mož drzne spoštljivo govoriti o svoji ženi in upoštevati njene želje v družbi tovarišev, se to lahko smatra kot pravo junaštvo, saj se izpostavi zbadanju in zasmehovanju, češ: baba ga komandira, šlevo. Kako redki so pri nas zakoni, ki temelje na resničnem medsebojnem spoštovanju! Zato je za naše rapmere takšna knjiga naravnost strup.

Toda še v enem pogledu se mi zdi primerno, da Weiningerjevo knjigo odklonimo. Vsi njegovi nazori so poudarjen izliv pesimista, ki — vsaj posredno — omalovažuje vsa človeški napor za ustvaritev višje socialne skupnosti v smislu odgovornosti do sočloveka. Kajti celotna Weiningerjeva zamisel o življenju, zlasti pa o ljudeh, kakor jih on ocenjuje v medsebojnem odnosu in v odnosu do skupnosti, pomenja potencirano samopoveličevanje ter beg od resničnega življenja.

Pomislimo, kam vodi poveličevanje takihle naukov: »Odgovoren sem samo sebi, nikomur drugemu ne služim... sam sem, svoboden in svoj gospod.« To Kantovo etiko imenuje Weininger »najbolj heroično dejanje svetovne zgodovine«. V resnici pa vodi to v nihilizem, ki bi v obraz vsaki socialnosti, v individualizem, ki v zadnji konsekvenci zanika odgovornost do sočloveka, v egoizem, ki se lahko sme popteti, če mu je to v napotje. Kam to vodi, nam je v vsej doslednosti pokazal Dostojevski na Razkolnikovem in v bratih Karamazovih.

Jaz je osnovni pogoj za vsako socialno moralno, pravi Weininger. Ker današnja družba tudi v resnici temelji na tej morali, zato je danes človek človeku zver. Šele kadar bo družba priznala, da je osnovni pogoj socialne morale »mič, bo postalo na svetu drugače.

Vse, kar danes doživlja človeštvo, nam dovolj jasno priča, da pretirani individualizem in zanikanje socialne etike vodita v propast, da je današnje stanje zadnja konsekvence takšnih načel, ki ustvarjajo bolne megalomane, ki so prava šiba božja današnjega enlat rđgaotv ent rđgov cacay izogiben pogin.

A. V.

ne moreta telesa tako v celoti gojiti. Čim pa so vse mišice enakomerno utrjene in če ovladamo kretanje telesa, potem nam noben sport, kakor smučanje, tenis, plezanje, lahka atletika itd. ne bo delal težav. Velike važnosti je pri tem pravilno dihanje, kateremu posveča Mensendieckova gimnastika največjo pozornost.

Naravno je te vrste gimnastika prikladna

zlasti za otroke, da jih obvarujemo pred napakami v drž, da se jim okrepi celotno mišičevje in poži višja splošna cirkulacija krvi. V mozemstvu so dosegli z uporabo Mensendieckove gimnastike, pod zdravniškim vodstvom, znatne uspehe pri ukrivljenju hrbtnice, pri slabostih v času rasti, slabotnih nogah in otrpljenih sklepkih po frakturah.

Teden dni filma

Geraldina Katnikova

Predstavljamo vam šestnajstletno gospodično iz Ljubljane, natančneje pa jo boste spoznali ta teden v filmu »Dekle Irena«. Mlada filmska umetnica je sicer rasla na Dunaju, toda ostala je Slovenka. Lahko pričakujemo, da jo bomo še mnogokrat videli v filmu.

Mayerling

Tragedija Habsburžanov se nam obeta v filmu. Napoveduje ga kino Matica. Film je bil ustvarjen v Parizu po romanu Clauda Anetja, glavni vlogi igrata Charles Boyer in Daniela Darieux.

Dunaj 1888. Samo votli koraki ob vojaških paradah počivljajo mračno dvorišče dunajskega dvora. Cesar Franc Jožef se z 58 leti počuti že starega in tihi venomer v svojem delovnem kabinetu Lepa, nesrečna cesarica Elizabeta se je takisto umaknila svetu in živi osamljena na Madeira, na Krfu, v Nici Nadvojvoda Rudolf, bodoči vladar monarhije živi jalovo življenje za zidovjem žalostne cesarske palače. Lep, mlad mož je, 30 letnik, lahkomisel in pa svojeglav ob hudi ljubosumnosti soproge, princeze Stefanije. Obupan zaradi stalnih spletk in preprirov na dvoru sreča nekoč v Pratu mlado lepoticu. Njej je 16 let, imenuje se baronesa Marija Vecsera...

Njune ljubavne borbe slika film zdi živahno, zdaj sentimentalno in dejanje se razpleta preko vsega vohunstva, ki obdaja oba zaljubljenca in preko nastopov trdega cesarja do usodnega jutra 30. januarja 1889., ko so v gradiču Mayerlingu odjeknili strelji iz samokresa in je bila ljubavna tragedija princa Rudolfa in Marije Vecsera končana. Mnogo historij smo že brali o tem in mnogo senzacionalnih izpovedi »avtentičnih« prič, mnogo slik smo že videli. Toda film »Mayerling« prinaša svo tragedijo po svoje. Prav zato gre kot sen-

zacija po Evropi in bo gotovo tudi v Ljubljani deležen velike pozornosti. O umetniški vrednosti tega velikega filma bo pa mogoče govoriti, ko bo film tekel v Ljubljani.

Plastična kinematografija v Ljubljani

Nedavno smo čitali, da se je nekemu Američanu posrečilo izdelati način, kako doseči na papirju in na platnu vtis tretje dimenzije. V Hamburgu je ob priliki kongresa za barvo in zvok pokazal neki Hamburgčan, kako daleč je prišel s svojo meto do namestitve projekcijskih sten. Vse ne štede dosedanje metode, pa naj so bile v bistvu oslonjene na mehaniko ali optiko, na elektro ali fototehniko se niso izkazale zrele za prakso.

Tudi Ljubljaničani so se že resno pečali s problemom plastične kinematografije in nekateri posebno vztrajni delajo še danes z zavidano vredno živavostjo in vero v uspeh na tem nelehkem problemu. Znan ljubljanski profesor je imel tik pred svetlobo no vojno že dogovor s takratno francosko tvrdko Pathé frères. Vojna je prekinila stike in nadaljnje delo. Od približno istega časa dela neki drugi ljubljaničan v skromnih razmerah aparaturo, ki bazira na fiziološki gledanju. Zameisel je izredno zanimiva, toda predliti jo v optično-mehanični stroj ni lahka zadeva.

Oskar Messter

Pretekli teden je slavil eden najpomembnejših pionirjev kinematografije sedemdesetletnico svojega rojstva. Messter je po prvih uspehih poizkusih Skladanowskega, bratov Lumière in Pathé spoznal možnost razvoja nove industrije ter pričel leta 1896. v svoji, takrat še skromni delavnici za fino mehaniko, prvi na veliko izdelovati kinematografske kamere in projekcijske aparate. Glavna zasluga Messterjeva za nagli razvoj kinematografske industrije je njegov izum t. zv. maleškega križa, ki služi še danes pri 95 odstotkih vseh modernih projektorjev za sunkovito pomikanje filmskega traku mimo okena pred objektivom. Zanimivo je, da se je Messter bavil že ob koncu preteklega stoletja s problemom barvne kinematografije in je tudi sestavil aparat s tremi objektivmi. Nekaj let nato, ob zori dvajsetega stoletja je že tudi sestavil prvo aparaturo za zvočni film, ki se je skušal izpred 30 leti v prvih začetkih uveljavljati, a je moral — prežgogaj rojen — po prvih korakih v zibko nazaj in počakati, da mu je ustvarila elektrotehnika dovolj trden pogoj obkroja.

Pestani in ostani član Vodnikove družbe!

se je pojavila na trgu prva DIS žarnica. Od tedaj se je razvila velika tovarna in danes se pri vsakem elektriku dobe DIS žarnice. Ta nagli vzpon in razvoj v tako kratkem času je najboljši dokaz za nenadkriljivo kakovost.

DIS SIALICE

Štipendije za akademsko izobražene ženske

žen objavlja, da so razpisane naslednje štipendije Mednarodne federacije univerzitetno izobraženih žen za šolsko leto 1937/38:

1. Mednarodna štipendija (zbrana od Zveze akademsko izobraženih žen v Ameriki), 1.500 dolarjev (pribl. 60.000 din) za eno leto, za znanstveno raziskavanje kjerkoli v inozemstvu, predmet po volji. Kandidatka mora že imeti natismjena samostojna znanstvena dela, ki jih mora priložiti (z enim izvodom v francoskem, angleškem ali nemškem jeziku, ako original ni v enem teh jezikov). Raven tega podroben načrt za nameravano raziskavanje, curriculum vitae in prijavo (vse v prevodu). Prijavo sprejme tajnica ga. Zamboni (Beograd, Dobročina 39) najkasneje do 1. februarja 1937.

2. Girton College, Cambridge, nudi štipendijo (Alfred Yarrow Scientific Research Fellowship), 300 funtov (pribl. 72.000 din) letno za tri leta za znanstveno raziskavanje in sicer matematične, prirodoslovne, medicinske, poljedelske ali elektrotehnične stroke. Prijavo, curriculum vitae, podrobni načrt nameravanih raziskovanj in že natismjena dela je poslati tajnici ga. Zamboni najkasneje do 15. jan. 1937. Prijava in po en izvod natismnjenih del morajo biti prevedeni na angleščino, francoščino ali nemščino. Izbrana štipendistka mora stanovati v Girton Collegeu, kjer stane stanovanje in hrana okrog 60 funtov letno.

3. Girton College, Cambridge, nudi štipendijo (Pfeiffer Research Fellowship in Arts) 250 funtov (ok. 60.000 din) letno za tri leta za znanstveno raziskavanje iz čiste filozofije, književnosti, zgodovine ali teologije. Prijave s podrobnim načrtom nameravanih raziskovanj (v angleščini, francoščini ali nemščini) in z že natismnjenimi deli je treba poslati ga. Zamboni najkasneje do 15. januarja 1937. Štipendistka mora stanovati v Girton Collegeu.

4. Kanadska federacija univerzitetno izobraženih žen nudi gostoljubnost za šolsko leto 1937/38 (oktober-maj za znanstveno raziskavanje ali nadaljevanje študija na univerzi v Montrealu ali Torontu. Prijave z načrtom dela (v angleškem, francoskem ali nemškem jeziku) je treba poslati ga. Zamboni najkasneje do 1. marca 1937.

5. Mednarodna »junior« štipendija, 250 funtov (ok. 60.000 din), za eno leto, za znanstveno raziskavanje kjerkoli v inozemstvu iz filologije, teologije, književnosti, prava, zgodovine, čiste filozofije. Kandidatka ne sme biti stara več ko 30 let in je morala že začeti s samostojnim znanstvenim delom. Prijavo, curriculum vitae in podroben načrt nameravane študija je poslati ga. Zamboni najkasneje do 1. februarja 1937.

6. Britanska federacija Akademsko izobraženih žen nudi pomoč 100 funtov (ok. 24.000 din) za eno šolsko leto (oktober-junij) za znanstveno raziskavanje v Londonu. Štipendistka mora stanovati v Crosby Hallu v Londonu, kjer stane stanovanje in hrana za devet mesecev 125 funtov. Prijave, curriculum vitae in podatke o znanstvenem delu, v angleškem, francoskem ali nemškem, je treba poslati ga. Zamboni najkasneje do 1. februarja 1937.

Glavna uprava AIZ priporoča kandidatkam, ki so že prej konkurirale, da ponove svoje prijave.

Pomen gimnastike za žensko

Gimnastika je prav posebnega pomena za ženo in dekleta v poklicu, da se s primernimi vajami izenači enostranski razvoj telesa. Z njo se telo razbije, s pravilnim gibanjem in dihanjem se pospešuje krvni obtok, predvsem pa nas obvaruje gimnastika vseh pozneje se pojavljajočih napak v drž. Visokim zahtevam, ki jih stavlja materinstvo, mora žensko telo biti doraslo; po porodu pa se mora okrepiti, da pridobi svojo prejšnjo obliko. Pri sportu in telovadbi se od žene ne sme zahtevati, kar zahtevamo od moškega telesa. Preveč telovadbe na orodju je za ženo škodljivo; izogibati se je treba prekomernemu nihanju ženskega spodnjega dela telesa, ki utegne povzročiti nepravilno lego, znižanje in druge abnormalnosti organov. Če pa se z žen-

skim telesom dovolj obzirno ravna, so gimnastične vaje in nekaj sporta vseskozi pripravne, da se telo utrdi in postane odporno.

Ameriška zdravnica ga. dr. Bess Mensendieckova je iznašla za ženo vsepovsod znan sistem gimnastike, ki temelji na sistematiziranih razgibanostih vseh mišic. Ona hoče, da se naučimo napenjati svoje mišice po lastni volji, brez misli na ples ali umetnostne kretnje. V svojem sistemu izhaja iz vsakodnevnih kretenj v življenju, ki naj jih izvajajo le od narave določene mišice. Sistem, ki ga je zgradila gospa Mensendieck, hoče uvesti le tiste izravnajoče vaje, ki krepijo mlahave skupine mišic in tako telo polepšajo, napravijo vitkega in mu vrnejo prejšnjo prožnost. Niti ples, niti sport